

Uchwała nr 86/2008
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu
z 19 listopada 2008 roku

w sprawie przyjęcia raportu o stanie gospodarki finansowej Powiatu
Kłodzkiego

Na podstawie art. 10a ust. 3 w związku z art. 18 ust. 1 pkt 6 ustawy z 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity Dz.U. Z 2001 roku Nr 55, poz. 577 ze zm.) Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu uchwala, co następuje:

§ 1.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu przyjmuje raport o stanie gospodarki finansowej Powiatu Kłodzkiego stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Na podstawie art. 10a ust. 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych organy Powiatu Kłodzkiego mogą wnieść do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu zastrzeżenia do raportu w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Kolegium
Regionalnej Izby Obrachunkowej
we Wrocławiu

/-/ dr Bogdan Cybulski

Raport

o stanie gospodarki finansowej
POWIATU KŁODZKIEGO

Wrocław 2008

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu

Niniejszy Raport stanowi załącznik do uchwały nr 86/2008
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu
z dnia 19 listopada 2008 r.

www.wroclaw.rio.gov.pl

Spis treści

Wstęp	6
1. Ogólna charakterystyka Powiatu Kłodzkiego	6
1.1. Położenie, obszar, mieszkańcy	6
1.2. Organizacja i zasady działania	8
1.3. Mienie komunalne.....	10
2. Wyniki działalności nadzorczej, opiniodawczej i kontrolnej prowadzonej przez RIO.....	12
2.1. Wyniki badania uchwał w trybie nadzoru	12
2.1.1. Wyniki badania uchwał w sprawie budżetu Powiatu.....	12
2.1.2. Wyniki badania uchwał i zarządzeń w sprawie zmian budżetu	12
2.1.3. Wyniki badania innych uchwał związanych z wykonywaniem budżetu.....	13
2.2. Wyniki działalności opiniodawczej.....	13
2.3. Wyniki kontroli formalno-rachunkowej sprawozdań z wykonania budżetu	17
3. Wyniki przeprowadzonych przez RIO kontroli gospodarki finansowej Powiatu	17
3.1. Księgowość i sprawozdawczość budżetowa	17
3.2. Rozrachunki	18
3.3. Przychody budżetowe	18
3.4. Wydatki budżetowe.....	19
3.5. Udzielanie zamówień publicznych.....	20
3.6. Wykonywanie zadań zleconych i powierzonych.....	20
4. Ocena sytuacji finansowej Powiatu Kłodzkiego oraz jej wpływ na wykonywanie ustawowych zadań.....	20
4.1. Przebieg wykonania budżetu.....	21
4.2. Charakterystyka wyniku budżetu	24
4.3. Przebieg restrukturyzacji SP ZOZ oraz jej skutki finansowe dla Powiatu Kłodzkiego	25
4.4. Poziom długu publicznego	30
4.5. Przewidywana sytuacja finansowa Powiatu w latach następnych.....	31
Podsumowanie i wnioski.....	33

Wstęp

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu działając na podstawie art. 10a ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz.U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 ze zm.) sporządziła niniejszy Raport o stanie gospodarki finansowej Powiatu Kłodzkiego. Raport sporządzono na wniosek Zarządu Powiatu z dnia 22 października 2008 r., w związku z ubieganiem się o pożyczkę z budżetu państwa w trybie art. 101 ust. 1 pkt 1, art. 177 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.), stosownie do § 3 pkt 19 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 marca 2006 r. w sprawie pożyczek z budżetu państwa udzielanych jednostkom samorządu terytorialnego w ramach postępowań ostrożnościowych lub naprawczych (Dz.U. Nr 61, poz. 433). Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w dniu 29 października 2008 r. podjęło uchwałę nr 79/2008 w sprawie sporządzenia raportu o stanie gospodarki finansowej Powiatu Kłodzkiego oraz wyznaczyło członka kolegium odpowiedzialnego za sporządzenie raportu.

Raport obejmuje generalnie lata 2005–2007, a więc okres bezpośrednio następujący po zainicjowaniu w 2004 r. przejmowania przez powiat większości zaległych zobowiązań Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w likwidacji w Dusznikach Zdroju, Nowej Rudzie oraz pokrywania ujemnego wyniku finansowego w SP ZOZ Kłodzko, dla których powiat pełnił funkcję organu założycielskiego. Przy dokonywaniu analizy sytuacji finansowej Powiatu wykorzystano w kilku przypadkach dane z lat wcześniejszych — w celu lepszego zobrazowania procesów i zjawisk mających wpływ na obecną sytuację finansową.

W niniejszym Raporcie przedstawiono zakres realizowanych przez Powiat zadań, jak również organizację i zasady jego działania. Scharakteryzowano sytuację finansową powiatu, z uwzględnieniem oceny prawidłowości podjętych działań w zakresie planowania i wykonania budżetu. Omówiono podejmowane przez Regionalną Izbę Obrachunkową działania nadzorcze; zaprezentowane zostały wyniki działalności opiniodawczej i kontrolnej, w tym także wyniki kontroli kompleksowej gospodarki finansowej Powiatu Kłodzkiego przeprowadzonej przez Izbę na przełomie lat 2005 i 2006.

1. Ogólna charakterystyka Powiatu Kłodzkiego

1.1. Położenie, obszar, mieszkańcy

Powiat Kłodzki położony jest w południowej części województwa dolnośląskiego, w obrębie łańcucha Sudetów. Charakterystycznym występowaniem, kształtem przypominającym czworokąt wcinającym się w obszar Republiki Czeskiej. Powiat kłodzki otoczony jest górami stanowiącymi naturalną przegrodę.

Część środkową zajmuje Kotlina Kłodzka otoczona od zachodu Górami Bystrzyckimi, Górami Orlickimi i Górami Stołowymi, od północy Górami Sowimi i Górami Bardzkimi, od wschodu zaś Masywem Śnieżnika, Górami Bialskimi i Górami Żłotymi. Szczytami gór po południowej, zachodniej i wschodniej granicy powiatu przebiega granica z Republiką Czeską o długości aż 190 km. Natomiast w województwie dolnośląskim powiat kłodzki graniczy z powiatami: wałbrzyskim, dzierzoniowskim i ząbkowickim. Ziemia Kłodzka, pokrywająca się obszarowo z Powiatem Kłodzkim, jest wyodrębniona fizjograficznie i funkcjonalnie z pozostałej części województwa dolnośląskiego jako jego największy powiat o powierzchni 1643 km², zamieszkiwany przez ponad 166 tys. mieszkańców (dane z 2006 r.) i obejmujący czternaście gmin, w tym:

- 5 gmin miejskich: Duszniki-Zdrój, Kłodzko, Kudowa-Zdrój, Nowa Ruda, Polanica-Zdrój,
- 6 gmin miejsko-wiejskich: Bystrzyca Kłodzka, Lądek-Zdrój, Międzylesie, Radków, Stronie Śląskie, Szczytna,
- 3 gminy wiejskie: Kłodzko, Lewin Kłodzki, Nowa Ruda.

Na atrakcyjność i popularność tego obszaru, zwanego też hasłowo „Ziemia Kłodzka — turystycznym hrabstwem Sudetów”, złożyły się w szczególności: bliskie i dogodne powiązania szlaków turystycznych z bazą komunikacyjną, noclegową i żywnościową, liczne zabytki przyrody i kultury (różnorodne formy skalne, relikty przyrodnicze, ruiny zamków, zabytkowe budownictwo itp.), dobre punkty widokowe związane z większością szlaków turystycznych. Na terenie powiatu znajduje się Park Narodowy Gór Stołowych, parki krajobrazowe (Śnieżnicki oraz Gór Stołowych), a także liczne rezerваты i obszary ochrony ścisłej (m.in. Błędne Skały, Jaskinia Niedźwiedzia, Wodospad Wilczki, Szczeliniec Wielki). Sieć znakowanych letnich szlaków turystycznych, stanowiąca jeden z ważnych elementów zagospodarowania turystycznego, jest bardzo dobrze rozwinięta.

Powiat Kłodzki zasobny jest w surowce mineralne mające szerokie zastosowanie w przemyśle energetycznym, chemicznym, budowlanym, drogownictwie i kolejnictwie. Ale najbardziej znany jest z licznie występujących na tym terenie źródeł wód mineralnych oraz dużego skupiska uzdrowisk z leczniczym mikroklimatem. Tak dużej koncentracji ośrodków sanatoryjnych nie ma nigdzie w Polsce. Uzdrowiska-zdroje: Polanica, Duszniki, Kudowa oraz Łądek-Długopole znane są w kraju i swą renomą przyciągają kuracjuszy także z zagranicy.

Ważnym aspektem potęgującym turystyczne i uzdrowiskowe walory Ziemi Kłodzkiej jest gęsta sieć komunikacyjna, szczególnie drogowa o dużych walorach widokowych, nie tylko decydująca o dostępności tego regionu, lecz również stanowiąca podstawowy czynnik bazy komunikacyjnej, jednego z głównych elementów zagospodarowania turystycznego. Warto zwrócić uwagę, że z siedziby władz powiatu — Kłodzka — bliżej jest do innych stolic europejskich: Pragi, Wiednia, Berlina, czy Bratysławy niż do Warszawy.

Bez wątplenia istotnym, a niekorzystnym zjawiskiem jest utrzymująca się od wielu lat wysoka stopa bezrobocia w powiecie, liczona jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo. Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Kłodzku stopa bezrobocia w Powiecie Kłodzkim wynosiła w 2007 roku 22,6%, podczas gdy w kraju kształtowała się w tym czasie na poziomie 11,2%, natomiast w województwie dolnośląskim — 11,6%. Tak więc stopa ta jest przeszło dwukrotnie wyższa niż w Polsce i relacja ta ma charakter względnie trwały, bowiem utrzymuje się na tym poziomie od kilkunastu lat.

1.2. Organizacja i zasady działania

Zakres zadań i kompetencji powiatu określają ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym oraz ustawy określające kompetencje organów administracji publicznej w związku z wdrożeniem reformy ustrojowej państwa. Powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie:

- *edukacji publicznej,*
- *promocji i ochrony zdrowia,*
- *pomocy społecznej,*
- *polityki prorodzinnej,*
- *wspierania osób niepełnosprawnych,*
- *transportu zbiorowego i dróg publicznych,*
- *kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,*
- *kultury fizycznej i turystyki,*
- *geodezji, kartografii i katastru,*
- *gospodarki nieruchomościami,*
- *administracji architektoniczno-budowlanej,*
- *gospodarki wodnej,*
- *ochrony środowiska i przyrody,*

- *rolnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego,*
- *porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli,*
- *ochrony przeciwpowodziowej, w tym: wyposażenia i utrzymania powiatowego magazynu przeciwpowodziowego, przeciwpożarowej i zapobiegania innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska,*
- *przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy,*
- *ochrony praw konsumenta,*
- *utrzymania powiatowych obiektów i urzędzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych,*
- *obronności,*
- *promocji powiatu,*
- *współpracy z organizacjami pozarządowymi.*

Do zadań publicznych realizowanych przez powiat należy również zapewnienie wykonywania określonych w ustawach zadań i kompetencji kierowników powiatowych służb, inspekcji i straży. Ustawy mogą określać inne zadania powiatu oraz niektóre sprawy należące do zakresu działania powiatu jako zadania z zakresu administracji rządowej, wykonywane przez powiat. Powiat może również na uzasadniony wniosek zainteresowanej gminy przekazać jej zadania z zakresu swojej właściwości na warunkach ustalonych w porozumieniu. Zadania powiatu nie mogą naruszać zakresu działania gmin. Powiat może zawierać z organami administracji rządowej porozumienia w sprawie wykonywania zadań publicznych z zakresu administracji rządowej. Ponadto powiat może zawierać porozumienia w sprawie powierzenia prowadzenia zadań publicznych z jednostkami lokalnego samorządu terytorialnego, a także z województwem, na którego obszarze znajduje się terytorium powiatu. W celu wspólnego wykonywania zadań publicznych, w tym wydawania decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej, powiaty mogą tworzyć związki z innymi powiatami. Powiaty mogą również tworzyć stowarzyszenia, w tym również z gminami i województwami, oraz zawierać porozumienia w sprawie powierzenia jednemu z powiatów prowadzenia zadań publicznych. Ponadto w oparciu o odrębne przepisy powiat może przystępować do międzynarodowych zrzeszeń społeczności lokalnych oraz regionalnych.

Zgodnie z treścią art. 32 i 33 ustawy o samorządzie powiatowym zadania powiatu realizuje zarząd przy pomocy starostwa powiatowego oraz jednostek organizacyjnych powiatu. Zadania własne Powiatu Kłodzkiego wykonują, poza Starostwem Powiatowym, powiatowe jednostki budżetowe (36):

- *22 szkoły i placówki oświatowe,*
- *6 domów pomocy społecznej,*
- *5 domów dziecka,*
- *Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,*
- *Powiatowy Urząd Pracy,*
- *Zarząd Dróg Powiatowych,*

oraz powiatowe inspekcje i straże:

- Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego,
- Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Kłodzku,

a także Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Kłodzku.

1.3. Mienie komunalne

Mienie powiatu stanowią własność i inne prawa majątkowe należące do powiatu jako osoby prawnej oraz do innych powiatowych osób prawnych. Podstawowymi składnikami mienia powiatu są:

- prawo własności w odniesieniu zarówno do nieruchomości jak i rzeczy ruchomych,
- inne prawa rzeczowe, np. użytkowanie wieczyste, ograniczone prawa rzeczowe,
- prawa obligacyjne,
- środki finansowe.

Mienie powiatu może pozostawać w bezpośrednim władaniu-gospodarowaniu:

- zarządu powiatu (art. 25b ustawy o gospodarce nieruchomościami) — w zakresie nieruchomości stanowiących Powiatowy Zasób Nieruchomości,
- powiatowych jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej — w zakresie odpowiadającym treści prawa trwałego zarządu, umów dzierżawy i najmu; w tych przypadkach nieruchomościami gospodaruje jednostka organizacyjna — na zasadach określonych przez radę powiatu,
- powiatowych jednostek organizacyjnych posiadających osobowość prawną (np. SP ZOZ) — w zakresie odpowiadającym treści prawa użytkowania (ograniczone prawo rzeczowe), umów najmu i dzierżawy, użyczenia; za gospodarkę nieruchomościami odpowiada jednostka organizacyjna — na zasadach określonych przez radę powiatu.

Zasady nabycia mienia przez powiat reguluje art. 47 ustawy o samorządzie powiatowym, w którym przewidziano następujące sposoby nabycia mienia przez powiat jako osobę prawną:

- nabycie na podstawie odrębnej ustawy, z zastrzeżeniem, że nie stanowi ono mienia jakiegokolwiek gminy — nabycie z mocy prawa,
- nabycie przez przekazanie w związku z utworzeniem lub zmianą granic powiatów,
- nabycie w wyniku przejęcia od Skarbu Państwa na podstawie porozumienia,
- nabycie przez inne czynności prawne,
- w innych przypadkach określonych odrębnymi przepisami.

Powiat Kłodzki w dniu 1 stycznia 1999 r. stał się z mocy prawa właścicielem 674 nieruchomości (działek) o łącznej powierzchni 445 hektarów, przejął również z tą datą obiekty 29 szkół, 6 domów pomocy społecznej, 4 domów dziecka, 2 schronisk, 4 poradni, 3 siedzib administracyjnych, 5 Zakła-

dów Opieki Zdrowotnej. Ponadto Powiat stał się z mocy prawa właścicielem nieruchomości zajętych pod drogi powiatowe o łącznej długości 716,8 km.

Łączna wartość przejętego z mocy prawa mienia wraz z wartością nieruchomości zajętych pod drogi powiatowe wyniosła według wartości księgowej z 1999 roku 105.778.965,39 zł, w tym:

- *wartość nieruchomości* — 88.758.259,53 zł,
- *wartość mienia ruchomego* — 17.020.705,86 zł.

Jak wynika z załączonej do projektu budżetu Powiatu Kłodzkiego na 2008 rok informacji o stanie mienia komunalnego, proces uwłaszczenia mienia powiatowego, tj. nabycia przez powiat prawa własności nieruchomości będących w użytkowaniu (trwałym zarządzie) jednostek organizacyjnych powiatu, został zakończony — z wyjątkiem części dróg powiatowych (ok. 215 km), w stosunku do których trwa postępowanie w sprawie wydania przez Wojewodę Dolnośląskiego decyzji.

Według stanu na dzień 30 września 2007 r. we władaniu powiatowych jednostek organizacyjnych oraz powiatowych osób prawnych znajdowały się nieruchomości o łącznej wartości 105.967.541 zł, w tym:

- 67 działek o łącznej powierzchni 670 ha i wartości 27.088.895 zł,
- 181 budynków o wartości 44.792.899 zł,
- 210 budowli oraz 717 km dróg o łącznej wartości 34.085.747 zł.

Natomiast w bezpośrednim władaniu Powiatu znajdowały się nieruchomości o łącznej wartości 4.646.627 zł, w tym: 17 działek o powierzchni 5,24 ha, 11 budynków i 13 budowli.

Ilościowe oraz wartościowe zestawienie nieruchomości powiatowych, a także dochody z majątku w latach 2005–2008 zawarto w poniższej tabeli.

Tab. 1. Majątek Powiatu Kłodzkiego w latach 2005–2008

Wyszczególnienie		2005	2006	2007	2008 (plan)
Powiatowy Zasób Nieruchomości we władaniu powiatowych jednostek organizacyjnych i powiatowych osób prawnych	Grunty (ha)	667,3	671,7	669,8	669,4
	Wartość gruntów (zł)	27 152 176,3	28 132 243,3	27 088 895,4	27 525 533,8
	Budynki i budowle (szt.)	429	433	391	308
	Wartość budynków i budowli (zł)	70 173 024,8	73 693 467,4	78 878 646,2	79 232 640,5
Powiatowy Zasób Nieruchomości w bezpośrednim władaniu Zarządu Powiatu	Grunty (ha)	9,7558	6,0814	5,2374	10,9094
	Budynki i budowle (szt.)	56	28	24	36
	Wartość łączna (zł)	7 517 521,2	3 834 813,7	4 646 626,6	7 004 191,6
Majątek ogółem (zł)		104 842 722,3	105 660 524,4	110 614 168,1	113 762 365,9
Dochody z majątku (zł)		2 841 778,9	543 876,5	786 722,6	3 406 266,0

2. Wyniki działalności nadzorczej, opiniodawczej i kontrolnej prowadzonej przez RIO

2.1. Wyniki badania uchwał w trybie nadzoru

Wyniki oceny legalności uchwał i zarządzeń organów Powiatu Kłodzkiego w latach 2005–2007, podjętych w sprawie budżetu, jego zmiany i w sprawach związanych z wykonywaniem budżetu oraz w sprawie podatków i opłat lokalnych przedstawia poniższe zestawienie.

Tab. 2. Wyniki oceny legalności uchwał i zarządzeń organów Powiatu Kłodzkiego w latach 2005–2007

Lp.	Przekazane do nadzoru uchwały rady i zarządu w sprawie	Liczba i rodzaj rozstrzygnięć w latach		
		2005	2006	2007
1.	budżetu	1 — zgodna	1 — zgodna	1 — zgodna
2.	zmian budżetu	24 — zgodne	35 — zgodnych 1 — nieistotne naruszenie prawa	29 — zgodnych
3.	zaciągnięcia kredytu długoterminowego	1 — zgodna	2 — zgodne	1 — zgodna
4.	emisji obligacji komunalnych	1 — zgodna 1 — nieważna w całości		
5.	udzielenia absolutorium	1 — zgodna	1 — zgodna	1 — zgodna
6.	przyjęcia dotacji z NFOŚiGW na zakup autodrabiny	1 — zgodna		
7.	zakresu i formy informacji z wykonania budżetu za I półrocze		1 — zgodna	
8.	cedury uchwalania budżetu	1 — zgodna		
9.	zamiaru udzielenia pożyczki krótkoterminowej dla ZOZ-u		1 — nieważna w całości	
10.	wydatków niewygasających	1 — zgodna		
11.	Udzielenia pomocy finansowej jst			1 — zgodna
12.	RAZEM	32	42	33

W omawianym okresie Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu zbadało 107 uchwał organów powiatu w sprawach związanych z prowadzeniem gospodarki finansowej.

2.1.1. Wyniki badania uchwał w sprawie budżetu Powiatu

W uchwałach budżetowych nie stwierdzono naruszenia prawa.

2.1.2. Wyniki badania uchwał i zarządzeń w sprawie zmian budżetu

Badaniem nadzorczym w latach 2005–2007 Kolegium objęło 89 uchwał zmieniających budżet. W jednym przypadku w 2006 r. stwierdzono nieistotne naruszenia prawa polegające na nieokreśleniu — stosownie do art. 184 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych — limitu zobowiązań z tytułu planowanych do zaciągnięcia kredytów stanowiących źródło pokrycia zwiększonego uchwałą deficytu.

2.1.3. Wyniki badania innych uchwał związanych z wykonywaniem budżetu

W dwóch przypadkach stwierdzono naruszenie prawa skutkujące stwierdzeniem nieważności w całości uchwał Rady:

- w 2005 r. w zakresie emisji obligacji komunalnych — z powodu nieokreślenia końcowej daty emisji ostatniej serii obligacji, co uniemożliwiło ustalenie dat, od których nalicza się oprocentowanie, jego wysokość oraz terminy jego wypłat przysługujące obligatariuszom,
- w 2006 r. w zakresie zamiaru udzielenia pożyczki krótkoterminowej dla Zespołu Opieki Zdrowotnej w Kłodzku — z powodu podjęcia bez podstawy prawnej (powołano art. 12 pkt 8 lit. d ustawy o samorządzie powiatowym).

2.2. Wyniki działalności opiniodawczej

W sprawach określonych w art. 13 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych w latach 2005–2007 wydano dla Powiatu Kłodzkiego 20 opinii, w tym 14 pozytywne i 6 pozytywne z uwagami. Charakter opinii wydanych przez III Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w sprawach Powiatu Kłodzkiego, w latach 2005–2007, przedstawia poniższe zestawienie.

Tab. 3. Charakter opinii wydanych przez III Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w sprawach Powiatu Kłodzkiego w latach 2005–2007

Lp.	Opinie w sprawie	Charakter wydanych opinii w latach		
		2005	2006	2007
1.	projektu budżetu wraz z informacją o stanie mienia komunalnego i objaśnieniami	pozytywna z uwagami	pozytywna	pozytywna
2.	możliwości sfinansowania deficytu budżetowego oraz prognozy kształtowania się długu publicznego	pozytywna	pozytywna	pozytywna z uwagami
3.	możliwości spłaty kredytu (długoterminowego i krótkoterminowego)	pozytywna	pozytywna z uwagami	2 pozytywne
4.	możliwości wykupu obligacji	pozytywna		
5.	informacji o przebiegu wykonania budżetu za pierwsze półrocze	pozytywna z uwagami	pozytywna	pozytywna
6.	sprawozdania z wykonania budżetu (wraz z odrębnymi sprawozdaniami z wykonania planów finansowych zadań z zakresu administracji rządowej za lata 2005–2007)	pozytywna z uwagami	pozytywna	pozytywna z uwagami
7.	wniosku komisji rewizyjnej w sprawie absolutorium	pozytywna	pozytywna	pozytywna

W wydanych opiniach Skład Orzekający stwierdzał, co następuje:

1) w zakresie projektu budżetu wraz z informacją o stanie mienia komunalnego oraz objaśnieniami:

- *nieprawidłowe określenie kwoty kredytu na sfinansowanie deficytu,*
- *ujęcie dochodów za zajęcie pasa drogowego na wyodrębnionym rachunku dochodów własnych (w projekcie na rok 2006), zamiast zgodnie z art. 40a ust. 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2004 r. Nr 204, poz.286 ze zm.), w budżecie powiatu,*

- *brak spójności między załącznikami w zakresie źródeł finansowania wydatków inwestycyjnych na zadania i projekty realizowane ze środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności z ujętymi w limitach wydatków na Wieloletnie Programy Inwestycyjne,*
- *nieliczne błędy w zakresie klasyfikacji budżetowej, np. w zakresie sposobu finansowania policji,*
- *niewłaściwe sporządzenie prognozy długu — brak pokrycia w planowanych dochodach budżetu powiatu (nadwyżce budżetu) środków przypadających w danym roku na spłatę spłaty rat planowanych kredytów i wykupu obligacji komunalnych, tj. w latach następnych (2008–2015) po roku budżetowym 2007,*
- *brak pełnej szczegółowości (paragrafów klasyfikacji budżetowej) planu Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,*
- *nieokreślenie kwoty dochodów podlegających przekazaniu na dochody budżetu powiatu w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej.*

Ponadto w opiniach o projekcie budżetu Skład Orzekający zwracał uwagę na powiększające się zadłużenie powiatu, a w szczególności na planowane do zaciągnięcia kredyty oraz emisję papierów wartościowych, które w części przeznaczono na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań (co wskazuje na tzw. rolowanie długu), w znacznej zaś na finansowanie deficytu. Wprawdzie ograniczenia prawne wynikające z art. 169 i 170 ustawy o finansach publicznych nie zostały przekroczone, to jednak zdaniem Składu Orzekającego należało zwrócić uwagę na ograniczenia ekonomiczne, do których należy zaliczyć przede wszystkim zadłużanie się warunkowane poziomem kondycji finansowej powiatu. Niski udział dochodów własnych w strukturze dochodów ogółem w istotny sposób ogranicza możliwości spłaty pożyczek, kredytów lub papierów wartościowych. Zdolność do regulacji zobowiązań z tytułu zaciągniętego długu jest w tym przypadku w bezpośrednim związku z możliwością ustalenia nadwyżek budżetowych lub szukaniem źródeł spłaty w środkach pozabudżetowych. Należy mieć na uwadze, że koszty obsługi długu obciążają wydatki budżetu powiatu, zmniejszając tym samym możliwość wygenerowania nadwyżki na spłatę długu. Jest to więc zjawisko niebezpieczne dla sprawnej realizacji zadań w okresach przyszłych i powinno być monitorowane. Samorząd powiatowy ma ograniczoną samodzielność dochodową i wydatkową. Dochody są w znacznym stopniu oparte na środkach dystrybuowanych z budżetu państwa w postaci subwencji i dotacji. Podejmując decyzję o zadłużaniu się jednostki samorządu terytorialnego jej organy są zobowiązane do sporządzenia prognozy obrazującej źródła spłaty zadłużenia w okresach przyszłych. Ze względu na ważkość problemu, który może rzutować na przyszłą równowagę finansową powiatu, nie powinno się go traktować w sposób powierzchowny, ale z uwzględnieniem wszystkich szans, ale i zagrożeń (szczególnie rodzajów ryzyka) z tym związanych. Zwrotne źródła finansowania mają to do siebie, że łatwo się je absorbuje i wydaje, ale trudniej przejść do sytuacji, w której należy je zwrócić, kiedy przyzwyczajona do wyższych standardów społeczność lokalna trudno godzi się z koniecznością ograniczenia wydatków na podnoszenie poziomu usług czy też ich zmniejszenie.

Skład Orzekający zwrócił również uwagę na celowość umieszczenia w treści projektu uchwały budżetowej upoważnienia dla Zarządu Powiatu do udzielania pożyczek i poręczeń krótkoterminowych, przy zaplanowanym deficycie budżetowym. Wskazano, aby mieć na względzie, iż w przypadku gdy udzielone poręczenie i pożyczka nie będzie spłacona w roku budżetowym, ulegnie zmianie planowany poziom długu na koniec roku.

2) w zakresie możliwości sfinansowania deficytu budżetowego oraz prognozy kształtowania się długu publicznego:

W przedkładanych prognozach kwoty długu zakładano, iż wskaźnik zadłużenia nie przekroczy 60% planowanych dochodów w danym roku budżetowym. W wydawanych opiniach Skład Orzekający wielokrotnie zwracał uwagę na wysoki stopień zadłużenia Powiatu Kłodzkiego, jak również na niebezpieczeństwo przekroczenia limitu zadłużenia, w związku z niepełną realizacją dochodów budżetowych. Wskazywano również, że obowiązkiem organów powiatu jest rzetelne planowanie wielkości budżetowych, zarówno dochodów jak i wydatków, a także rzetelna ocena możliwości sfinansowania długu powiatu i spłaty zaciągniętych zobowiązań (w tym: kredytów, obligacji komunalnych).

3) w zakresie możliwości spłaty kredytu lub pożyczki:

W 2005 r. Skład Orzekający wydał pozytywną opinię o możliwości spłaty przez Powiat Kłodzki kredytu długoterminowego w wysokości 6.400.000 zł na finansowanie wydatków bieżących oraz zabezpieczenie udziału Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w zadaniach inwestycyjnych.

W 2006 r. Skład Orzekający wydał opinię pozytywną z uwagami o możliwości spłaty przez Powiat Kłodzki kredytu długoterminowego w wysokości 2.000.000 zł zaciąganego na finansowanie działalności bieżącej jednostek organizacyjnych powiatu oraz zabezpieczenie wkładu własnego w programie usuwania skutków powodzi w Powiecie Kłodzkim.

W opinii zwrócono uwagę, iż w wyniku dokonanych zmian budżetu w 2006 r. w odniesieniu do wielkości ujętych w uchwale budżetowej prognozowane dochody uległy zmniejszeniu z kwoty 106.019.047 zł do kwoty 104.344.693 zł (różnica 1.674.354 zł), natomiast planowane wydatki wzrosły z kwoty 106.908.035 zł do kwoty 108.997.909 zł (różnica 2.089.874 zł), co spowodowało, iż planowany deficyt zwiększono aż o 423,43%, tj. z kwoty 888.988 zł do kwoty 4.653.216 zł. W związku ze zwiększonym deficytem uległy zmianie również potrzeby pożyczkowe powiatu. Planowane zadłużenie Powiatu na koniec roku budżetowego po uwzględnieniu zobowiązań z tytułu zaciąganego nowego kredytu ustalono na poziomie 43,22% (wzrost o 2,57% w stosunku do poziomu ustalonego w uchwale budżetowej). Wskazano również, że znaczna część dochodów angażowana jest w działalność bieżącą (ok. 93,99% w wydatkach ogółem stanowią wydatki bieżące), a prognozowane zadłużenie na koniec roku w wysokości 43,22% może stanowić zagrożenie w szczególności zdolności do terminowej obsługi długu oraz utraty płynności finansowej. Zwrócono również uwagę na konieczność przeprowadzenia analizy celowości, efektywności i skuteczności wyboru instrumentu zaciągania długu oraz do dążenia do minimalizacji poziomu zadłużenia łącznie z kosztami obsługi.

W 2007 r. Skład Orzekający wydał opinię pozytywną o możliwości spłaty przez Powiat Kłodzki kredytu długoterminowego w wysokości 14.000.000 zł zaciąganego na finansowanie planowanego deficytu oraz spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań (kredytów, wykup obligacji komunalnych).

4) w zakresie możliwości wykupu obligacji komunalnych:

W 2005 r. Skład Orzekający wydał pozytywną opinię o możliwości wykupu w latach 2007–2015 wyemitowanych i planowanych do emisji papierów wartościowych przez Powiat Kłodzki na łączną kwotę 28.910.000 zł z przeznaczeniem na sfinansowanie wydatków związanych z restrukturyzacją organizacyjną i finansową samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, dla których Powiat jest organem założycielskim oraz na pokrycie wydatków majątkowych powiatu.

Pomimo iż nie zostały przekroczone dopuszczalne limity zadłużenia, Skład Orzekający wskazał, iż zdolność do obsługi zadłużenia przez Powiat będzie determinowana przez możliwości wygospodarowania wolnych środków, które mogą być skierowane na obsługę zadłużenia. Biorąc pod uwagę zadłużenie Powiatu w aspekcie realnych i możliwych spłat długu w okresach przyszłych, organy Powiatu planując zadłużenie powinny brać pod uwagę nie tylko ograniczenia ustawowe, ale także kalkulować rzeczywiste możliwości obsługi i spłaty zadłużenia.

5) w zakresie informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze:

Wskazano na następujące uchybienia i nieprawidłowości:

- *brak odniesienia się do występujących odchyłeń wykonania wydatków w stosunku do upływu czasu, w szczególności wydatków związanych z restrukturyzacją służby zdrowia finansowanych z emisji obligacji komunalnych,*
- *brak oceny sytuacji finansowej budżetu powiatu, nie sformułowano też wniosków końcowych,*
- *ujęcie zadań powiatu realizowanych przez Miejski Ośrodek Kultury w Nowej Rudzie (instytucja kultury) oraz Ośrodek Sportu i Rekreacji w Dusznikach Zdroju (zakład budżetowy) w grupie dotacji dla stowarzyszeń,*
- *niezgodność danych w zakresie zobowiązań i należności, w tym wymagalnych ze sprawozdaniami Rb-N i Rb-Z, a dotyczące samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej,*
- *niewykazanie w sprawozdaniu Rb-NDS po stronie wykonania pożyczki krótkoterminowej udzielonej ZOZ w Dusznikach Zdroju (2007 r.).*

Ponadto Skład Orzekający wskazał, iż w wielu pozycjach sprawozdania o wydatkach (Rb-28S) zaangażowanie przekracza wielkości planowane. W wydanych opiniach zwracano również uwagę na bardzo wysoki poziom zadłużenia Powiatu.

6) w zakresie sprawozdania z wykonania budżetu powiatu:

Wskazywano na następujące uchybienia i nieprawidłowości:

- *liczne przypadki przekroczenia planu wydatków (wykonanie łącznie ze zobowiązaniami wymagalnymi), brak odniesienia się do tej sytuacji w części opisowej; według sprawozdania Rb-28S o wydatkach budżetowych, przekroczenia te dotyczyły w większości wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń,*
- *finansowanie deficytu środkami subwencji oświatowej otrzymanej na rok następny (wg Rb-NDS), brak odniesienia się w części opisowej.*

Jak wynika z powyższego, III Skład Orzekający wskazywał na przesłanki ujemnej oceny stanu finansów Powiatu Kłodzkiego, czego wyrazem były uwagi do przedkładanych dokumentów.

2.3. Wyniki kontroli formalno-rachunkowej sprawozdań z wykonania budżetu

W wyniku kontroli kwartalnych sprawozdań z wykonania budżetu powiatu w latach 2005–2007, dokonanych na podstawie art. 9a ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych, stwierdzono, że sprawozdania budżetowe przekazywane były terminowo. Nieprawidłowości dotyczyły niezachowania wymaganej spójności danych wykazanych w poszczególnych rodzajach sprawozdań oraz zachowania ciągłości bilansowej w sprawozdaniach Rb-31 z wykonania planów finansowych gospodarstw pomocniczych i Rb-34 z wykonania planów finansowych dochodów własnych i wydatków nimi sfinansowanych.

Wyniki kontroli przekazanych do Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu sprawozdań z wykonania budżetu Powiatu Kłodzkiego pozwoliły na wyeliminowanie błędów i ograniczenie uchybień formalnych i rachunkowych. Konieczność uwzględnienia zasad sporządzania sprawozdań, określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. Nr 115, poz. 781 ze zm.), była także przedmiotem oceny wyrażanej w opiniach Składu Orzekającego o sprawozdaniach z wykonania budżetu.

3. Wyniki przeprowadzonych przez RIO kontroli gospodarki finansowej Powiatu

Regionalna Izba Obrachunkowa, działając zgodnie z przepisami art. 7 ust. 1 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, w okresie od 3 listopada 2005 r. do 10 lutego 2006 r. przeprowadziła kompleksową kontrolę gospodarki finansowej Powiatu Kłodzkiego. Kontrola objęła w szczególności operacje przeprowadzone w jednostce w okresie od 1 stycznia 2004 r. do 30 września 2005 r.

3.1. Księgowość i sprawozdawczość budżetowa

Wprowadzone do stosowania zasady (polityka) rachunkowości zasadniczo odpowiadały przepisom art. 10 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity: Dz.U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 ze zm.).

Kontrola wykazała brak analizy i weryfikacji kont rozrachunkowych budżetu, wskutek czego dopuszczono do nieterminowego rozliczania się przez podległe jednostki organizacyjne z kwot przekazywanych im z budżetu na realizację zadań. Nie była również prowadzona ewidencja szczegółowa do konta 240 — „Pozostałe rozrachunki”, co uniemożliwiało ustalenie stanu rozrachunków według poszczególnych tytułów oraz według kontrahentów, a także brak było ewidencji analitycznej do konta 226 — „Należności długoterminowe”.

Dane zawarte w sprawozdaniach budżetowych były zgodne z zapisami w ewidencji księgowej.

3.2. *Rozrachunki*

Stan rozrachunków wykazany w bilansie z wykonania budżetu w 2004 r. był zgodny z danymi wynikającymi z ksiąg rachunkowych.

Na dzień 30 września 2005 r. w Powiecie nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

3.3. *Przychody budżetowe*

Na dzień 30 września 2005 r. Powiat Kłodzki zaciągnął zobowiązanie w wysokości 17.410.000 zł z tytułu wyemitowanych obligacji, przeznaczonych na restrukturyzację organizacyjno-finansową samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej — na spłatę zobowiązań (SP ZOZ w likwidacji w Dusznikach Zdroju) oraz pokrycie ujemnego wyniku finansowego (SP ZOZ w Nowej Rudzie i Kłodzku), a także na zakup karet dla SP ZOZ w Kłodzku.

Termin wykupu obligacji został ustalony na lata 2007–2017.

Kontrola postępowania ze środkami uzyskanymi z emisji obligacji wykazała opóźnienia w przekazywaniu środków z emisji poszczególnych serii obligacji na cel emisji wskazany uchwałą Rady Powiatu nr XXIII/248/2004 z 27 kwietnia 2004 r. w sprawie obligacji Powiatu Kłodzkiego oraz zasad ich zbywania, nabywania i wykupu (maksymalne opóźnienia w przekazaniu całości środków wynosiły: z emisji serii A i B — 13 dni, emisji serii C — 14 dni, emisji serii D — 19 dni, emisji serii E — 65 dni, emisji serii F — 111 dni). Stwierdzono również wykorzystywanie środków uzyskanych z emisji obligacji serii F i G w okresie od 24 czerwca do 30 września 2005 r. na finansowanie bieżących wydatków powiatu, co stanowiło naruszenie zasad określonych przepisami art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych, w myśl których wydatki publiczne winny być dokonywane m.in. w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów oraz w sposób umożliwiający terminową realizację zadań. W uzasadnieniu różnicy czasowej w przekazaniu środków z emisji obligacji na cel emisji Starosta Powiatu wskazał konieczność uprzedniego rozpatrzenia składanych przez ZOZ-y wniosków o przekazanie środków oraz ich akceptację przez Zarząd Powiatu.

W okresie do 20 października 2005 r. środki otrzymane z emisji obligacji zostały w całości wykorzystane zgodnie z celem przeznaczenia.

Z ustaleń kontroli wynika, że łączna kwota przypadających do spłaty rat kredytów i pożyczek, wykupu papierów wartościowych oraz potencjalnych spłat kwot wynikających z udzielonych poręczeń i gwarancji w stosunku do planowanych dochodów Powiatu wyniosła według stanu na 31 grudnia 2004 r. 3,5%, a według stanu na 30 września 2005 r. — 3,7% i nie przekroczyła wskaźnika 15%, o którym mowa w art. 113 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych. Również wskaźnik kwoty długu publicznego w stosunku do kwoty wykonanych dochodów budżetowych na koniec 2004 r. wyniósł 23,6% i nie przekroczył wskaźnika z art. 114 ww. ustawy o finansach publicznych.

3.4. Wydatki budżetowe

W grudniu 2004 r. sfinansowano z budżetu Powiatu zakup materiałów budowlanych przeznaczonych na remont kościoła. Decyzja ta została podjęta z naruszeniem przepisów art. 28 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, stanowiących, że jednostki sektora finansów publicznych dokonują wydatków zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych rodzajów wydatków. Przekazanie przez jednostkę samorządu terytorialnego środków finansowych na odrestaurowanie zabytków, stosownie do przepisów art. 81 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. Nr 162, poz. 1568 ze zm.), mogło nastąpić wyłącznie w trybie określonym odrębnymi przepisami jako dotacja na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru, udzielona przez organ stanowiący powiatu, na zasadach określonych w podjętej przez ten organ uchwale. Rada Powiatu do dnia kontroli nie podjęła takiej uchwały.

Rada Powiatu nie wypełniła także wynikającego z art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. — Przepisy wprowadzające ustawę o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. Nr 96, poz. 874 ze zm.) obowiązku dostosowania, w terminie do 31 marca 2004 r., uchwały wydanej na podstawie art. 118 ust. 3 ustawy o finansach publicznych w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie tego przepisu, do wymagań związanych z wykonywaniem zadań w zakresie określonym w ustawie.

W toku realizacji budżetu Powiatu dopuszczono się zwłoki w regulowaniu zobowiązań Starostwa, a w konsekwencji do uszczuplenia środków publicznych wskutek zapłaty odsetek za opóźnienia w zapłacie zobowiązań, co pozostawało w sprzeczności z przepisami art. 28 ust. 3 ustawy o finansach publicznych.

W trakcie kontroli rozliczeń rachunków kosztów podróży stwierdzono uchybienia w zakresie obliczenia wysokości diety oraz rozliczenia kosztów przejazdu w podróży służbowej odbytej samochodem osobowym niebędącym własnością pracodawcy.

W przepisach wewnętrznych jednostki nie zawarto uregulowań dotyczących zasad rozliczania zakupu i zużycia paliwa do samochodu służbowego. Stwierdzono brak podpisu osoby kontrolującej wyniki na kartach drogowych. W miesięcznych rozliczeniach zakupu paliwa stwierdzono brak podpisu osoby sporządzającej te rozliczenia oraz brak odpowiedniej adnotacji o przeprowadzeniu kontroli rozliczenia zakupu i zużycia paliwa.

Na niektórych umowach stwierdzono brak wymaganej przepisami art. 48 ust. 3 ustawy o samorządzie powiatowym kontrasygnaty skarbnika Powiatu lub osoby upoważnionej.

W latach 2004 i 2005 nie przekazywano na rachunek bankowy Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, w terminach i wysokościach wynikających z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (tekst jednolity: Dz.U. z 1996 r. Nr 70, poz. 355 ze zm.), równowartości należnych odpisów. W 2004 r. nie dokonano korekty odpisu na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych, stosownie do przepisów § 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 14 marca 1994 r. w sprawie sposobu ustalania przeciętnej liczby zatrudnionych w celu naliczania odpisu na ZFŚS (Dz.U. Nr 43, poz. 168 ze zm.).

Oświadczenia woli w sprawie zakupu samochodu — autodrabiny o wartości 2.500.000 zł — dokonał 7 września 2004 r. jednoosobowo Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej na podstawie upoważnienia wydanego przez członka Zarządu; tymczasem art. 48 ust. 1 ustawy o samorządzie powiatowym stanowi, iż oświadczenie woli w sprawach majątkowych powiatu składają

dwaj członkowie lub jeden członek zarządu i osoba upoważniona przez zarząd. Ponadto umowa nie zawierała kontrasygnaty skarbnika lub osoby upoważnionej.

3.5. *Udzielanie zamówień publicznych*

W trakcie kontroli w zakresie udzielania zamówień publicznych stwierdzono nieliczne, drobne uchybienia, niemające istotnego wpływu na wyniki prowadzonych postępowań.

3.6. *Wykonywanie zadań zleconych i powierzonych*

W 2004 r. i w 2005 r. Starosta zawarł porozumienia w sprawie przyjęcia do realizacji zadań publicznych z zakresu administracji rządowej, zadań własnych samorządu województwa oraz samorządu powiatowego i gminnego bez wymaganej przez art. 12 pkt 8a ustawy o samorządzie powiatowym uchwały Rady Powiatu, czym naruszył wynikające z ww. przepisu prawa wyłączne kompetencje organu stanowiącego Powiatu do przyjmowania do realizacji zadań powierzonych.

4. Ocena sytuacji finansowej Powiatu Kłodzkiego oraz jej wpływ na wykonywanie ustawowych zadań

Powiaty posiadają samodzielność w wyborze struktury wydatków i dostosowania ich do zadań i planowanych dochodów. Kluczowe znaczenie dla prawidłowego kreowania wydatków budżetowych, decydujących o sytuacji finansowej, ma:

- 1) poprawne (realne) szacowanie dochodów budżetowych,
- 2) umiejętność określania hierarchii potrzeb (wydatków) oraz trafność podejmowania decyzji o kolejności ich realizacji, szczególnie w okresie spłaty zadłużenia (ze względu na konieczność zabezpieczenia środków na obsługę długu).

Dochodami powiatu są: dochody własne, subwencja ogólna (składająca się z części oświatowej, wyrównawczej i równoważącej) i dotacje celowe z budżetu państwa. Wśród dochodów własnych powiatu wymienić należy: udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (10,25%) oraz z podatku dochodowego od osób prawnych (1,4%), wpływy z opłat stanowiących dochody powiatu uiszczane na podstawie odrębnych przepisów, dochody uzyskiwane przez powiatowe jednostki budżetowe oraz wpłaty od powiatowych zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych powiatowych jednostek budżetowych, dochody z majątku powiatu, spadki, zapisy i darowizny na rzecz powiatu, dochody z kar pieniężnych i grzywien określonych w odrębnych przepisach, 5% dochodów uzyskiwanych na rzecz budżetu państwa w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, o ile odrębne przepisy nie stanowią

inaczej, odsetki od pożyczek udzielanych przez powiat, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej, odsetki od nieterminowo przekazanych należności stanowiących dochody powiatu, odsetki od środków finansowych gromadzonych na rachunkach bankowych powiatu, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej, dotacje z budżetów innych jednostek samorządu terytorialnego oraz inne dochody należne powiatowi na podstawie odrębnych przepisów.

Wśród określonych ustawowo źródeł dochodów, najmniejsze znaczenie mają te dochody, które nie są związane z realizacją ściśle określonych zadań. Taki charakter posiadają dochody własne, a także udział powiatu w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa.

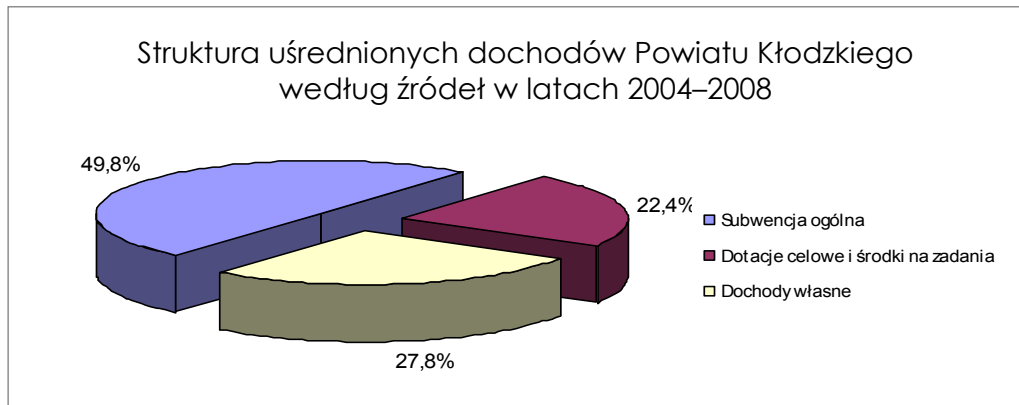
4.1. Przebieg wykonania budżetu

Wykonane przez Powiat w latach 2004–2007 budżety charakteryzują się wysokim stopniem realizacji planu dochodów (powyżej 100%) i planu wydatków (powyżej 99%), co świadczy o umiejętnym ustalaniu i konsekwentnym realizowaniu wielkości budżetowych.

Dochody Powiatu Kłodzkiego w znacznej części pochodzą z dotacji celowych i z subwencji przekazywanych przez Państwo. Podkreślić należy, że powiat nie ma żadnego wpływu na wielkość tych kategorii dochodów oraz bardzo ograniczony wpływ dotyczący udziałów w podatku dochodowym stanowiącym dochód budżetu państwa, opłat komunikacyjnych. Strukturę wykonanych dochodów Powiatu Kłodzkiego według źródeł w latach 2004–2008 zilustrowano poniżej.

Tab. 4. Struktura dochodów Powiatu Kłodzkiego według źródeł w latach 2004–2008

Wyszczególnienie	2004	2005	2006	2007	2008 (plan)
	[zł]				
Dochody ogółem, z tego:	104 061 294	108 793 571	108 106 551	118 251 720	125 445 101
Subwencja ogólna, z tego:	53 253 740	54 869 154	52 309 547	57 872 862	62 713 256
– oświatowa	44 677 347	46 336 451	43 953 612	45 820 008	49 727 407
– wyrównawcza	4 562 075	4 974 134	6 222 881	8 767 253	10 818 223
– równoważąca	2 987 550	2 449 550	1 186 944	1 417 324	1 662 626
– uzupełnienie subwencji (§ 276, 278, 279, 618)	1 026 768	1 109 019	946 110	1 868 277	505 000
Dotacje celowe i środki na zadania	26 651 263	22 942 982	25 281 098	26 151 268	25 495 321
– administracji rządowej	8 997 299	9 455 303	10 514 286	11 730 955	12 810 258
– zadania własne	16 146 006	10 932 488	12 382 455	12 245 992	11 219 693
– realizowane z innymi JST	620 269	2 523 398	2 346 857	2 094 010	848 570
– dotacje i środki z funduszy celowych	887 689	31 793	37 500	80 310	138 000
– dotacja rozwojowa	×	×	×	×	478 800
Dochody własne	24 156 291	30 981 435	30 515 907	34 227 590	37 236 524
– udziały w PIT	8 686 493	12 164 151	13 770 422	16 764 794	16 608 577
– udziały w CIT	337 333	330 943	387 646	600 777	550 000
– opłata komunikacyjna	5 900 186	5 895 668	4 150 523	3 512 970	3 700 000
– sprzedaż majątku	705 494	2 755 753	451 721	720 964	4 028 000
– pozostałe	8 526 785	9 834 920	11 755 595	12 628 086	12 349 947

Analiza podstawowych grup dochodów budżetowych Powiatu wskazuje na wysokie uzależnienie dochodów Powiatu od budżetu państwa. Główne pozycje tych dochodów, czyli subwencja ogólna i dotacje celowe, stanowiły w 2004 roku 76,79% dochodów ogółem, a w latach 2005–2007 uległy zmniejszeniu i wynosiły średnio 71,45%. W analizie poziomu wskaźników struktury dochodów należy zwrócić uwagę na udział dochodów własnych, który w 2004 r. stanowił 23,21% dochodów ogółem, przyjmując w latach 2005–2007 poziom od 28,48% do 28,94%. Zrealizowane dochody powiatu ogółem w 2007 r. wzrosły o 13,64% od poziomu wykonania 2004 roku. W budżecie 2008 r. założono wzrost dochodów o 6,08% od poziomu 2007 roku.

Poziom zrealizowanych dochodów i wydatków wskazuje, że Powiat Kłodzki uzyskiwał w przeliczeniu na 1 mieszkańca dochody i wydatki wyższe od średnich, ustalonych dla powiatów w kraju. Dla porównania dochody i wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły:

- w 2005 r. w Powiecie odpowiednio: 649 zł i 747 zł, w kraju 543 zł i 548 zł,
- w 2006 r. w Powiecie 649 zł i 684 zł, w kraju 586 zł i 615 zł,
- w 2007 r. w Powiecie 714 zł i 741 zł, w kraju 637 zł i 633 zł.

Zestawienie tych wielkości pozwala jednocześnie zauważyć wysokość różnicy pomiędzy poziomem zrealizowanych dochodów i wydatków w przeliczeniu na 1 mieszkańca, która w latach 2005–2007 wyniosła w Powiecie odpowiednio: 98, 35 i 27 zł, i analogicznej dla wszystkich powiatów w kraju, odpowiednio w latach: 5, 29 i 4 zł. Ustalenia te wskazują, że pomimo uzyskiwania relatywnie wyższych dochodów, z budżetu Powiatu w przeliczeniu na 1 mieszkańca wydatkowano w latach 2005–2007 znacząco wyższe kwoty niż średnio w kraju — odpowiednio w latach wyższe o: 199 zł, 69 zł i 108 zł. Jednocześnie ustalono, że wyższy poziom dotyczy wydatków bieżących, bowiem wydatki majątkowe w przeliczeniu na 1 mieszkańca Powiatu wyniosły, odpowiednio w latach: 45 zł, 46 zł i 49 zł, podczas gdy analogiczne w kraju wyniosły: 64 zł, 90 zł i 83 zł.

Analiza porównawcza struktury budżetu Powiatu wskazuje występowanie w każdym z lat wyższego (o 2 punkty procentowe) udziału subwencji ogólnej w dochodach i znacząco wyższego udziału wydatków bieżących w wydatkach ogółem (o ponad 7 punktów procentowych). Udział wydatków na wynagrodzenia i pochodne w budżecie Powiatu jest przy tym porównywalny, a nawet nieco niższy niż średnio w budżetach jednostek tego szczebla. Wyniki odniesień do średnich krajowych ujawniają rażąco niski udział wydatków majątkowych, odpowiednio w latach: 6,5%, 6,7% i 6,0% wydatków, podczas gdy w budżetach powiatów wydatki te stanowiły: 13,1%, 14,7% i 11,7% wydatków.

Analiza struktury wydatków budżetu według działów klasyfikacji budżetowej (tab. 5) wskazuje, że wydatki na zadania oświaty (dział 801), edukacyjnej opieki wychowawczej (dział 854) i pomocy społecznej (dział 852) stanowiły w budżecie Powiatu na 2007 r. 68,2% wydatków, podczas gdy w budżetach jednostek tego szczebla w kraju stanowiły średnio 57,1% wydatków.

Tab. 5. Struktura wydatków według działów klasyfikacji budżetowej

Lp.	Działy klasyfikacji budżetowej	2004		2005		2006		2007		2008 III kw.		
		plan		wykonanie		plan		wykonanie		plan		wykonanie
		zł	%	zł	%	zł	%	zł	%	zł	%	zł
1.	Wydatki ogółem, w tym:	115 662 237	100,0	125 136 070	100,0	113 848 784	100,0	122 750 756	100,0	136 540 701	100,0	92 912 468
	– majątkowe	4 167 489	100,0	7 533 698	100,0	7 603 874	100,0	8 075 821	100,0	8 361 162	100,0	845 682
	– wynagrodzenia i pochodne	59 890 506	100,0	60 914 371	100,0	60 661 100	100,0	66 067 568	100,0	72 528 278	100,0	54 477 294
2.	600 — Transport i łączność	5 777 617	5,0	9 963 847	8,0	11 063 437	9,7	8 388 058	6,8	11 748 500	8,6	4 647 305
	– majątkowe	1 739 103	41,7	5 186 366	68,8	5 894 526	77,5	3 304 276	40,9	4 568 670	54,6	438 441
	– wynagrodzenia i pochodne	1 186 541	2,0	1 266 392	2,1	1 303 191	2,1	1 283 831	1,9	1 427 718	2,0	1 021 668
3.	750 — Administracja publiczna	10 222 919	8,8	11 779 196	9,4	10 986 085	9,6	11 944 276	9,7	14 917 991	10,9	8 769 997
	– majątkowe	273 540	6,6	351 021	4,7	17 093	0,2	1 360 009	16,8	2 292 314	27,4	82 786
	– wynagrodzenia i pochodne	6 189 012	10,3	6 585 299	10,8	6 696 494	11,0	6 434 801	9,7	8 278 768	11,4	5 523 352
4.	754 — Bezpieczeństwo publiczne i ochrona ppoż.	5 812 452	5,0	5 788 991	4,6	5 549 236	4,9	6 079 485	5,0	7 168 661	5,3	5 082 822
	– majątkowe	882 136	21,2	545 121	7,2	30 000	0,4	30 000	0,4	75 000	0,9	0
	– wynagrodzenia i pochodne	3 442 542	5,7	3 743 356	6,1	3 906 296	6,4	4 576 077	6,9	5 423 296	7,5	3 945 752
5.	757 — Obsługa długu	902 710	0,8	1 794 756	1,4	2 300 483	2,0	2 526 255	2,1	3 851 205	2,8	2 294 010
6.	801 — Oświata i wychowanie	40 971 068	35,4	40 869 372	32,7	39 135 315	34,4	45 147 361	36,8	45 767 010	33,5	35 021 127
	– majątkowe	552 891	13,3	671 657	8,9	214 647	2,8	1 542 642	19,1	60 295	0,7	60 295
	– wynagrodzenia i pochodne	31 453 208	52,5	30 664 505	50,3	29 075 360	47,9	31 906 555	48,3	32 820 623	45,3	25 879 228
7.	851 — Ochrona zdrowia	15 302 425	13,2	16 434 166	13,1	3 857 807	3,4	3 798 040	3,1	3 938 460	2,9	3 341 602
	– majątkowe	233 025	5,6	500 000	6,6	480 000	6,3	735 000	9,1	0	0,0	0
	– wynagrodzenia i pochodne	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2 924	0,0	2 000	0,0	2 000
8.	852 — Pomoc społeczna	22 918 324	19,8	24 024 334	19,2	25 082 895	22,0	27 050 482	22,0	29 797 435	21,8	20 571 914
	– majątkowe	368 635	8,8	258 733	3,4	963 108	12,7	1 003 424	12,4	1 274 883	15,2	214 259
	– wynagrodzenia i pochodne	10 331 927	17,3	10 824 510	17,8	11 290 799	18,6	11 935 152	18,1	14 141 349	19,5	10 387 192
9.	853 — Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	4 098 821	3,5	4 206 425	3,4	4 368 477	3,8	4 399 660	3,6	5 153 643	3,8	3 580 620
	– majątkowe	103 219	2,5	10 000	0,1	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
	– wynagrodzenia i pochodne	3 268 946	5,5	3 608 527	5,9	3 789 175	6,2	3 823 666	5,8	4 219 391	5,8	3 055 622
10.	854 — Edukacyjna opieka wychowawcza	7 985 663	6,9	8 477 583	6,8	9 727 465	8,5	11 551 514	9,4	10 497 819	7,7	8 309 296
	– majątkowe	0	0,0	10 800	0,1	0	0,0	95 750	1,2	0	0,0	0
	– wynagrodzenia i pochodne	3 815 700	6,4	3 957 271	6,5	4 219 233	7,0	5 164 808	7,8	5 579 182	7,7	4 302 972
11.	Pozostałe działy	1 670 238	1,4	1 797 400	1,4	1 777 584	1,6	1 865 624	1,5	3 699 977	2,7	1 293 775

W latach 2005–2007 w budżecie Powiatu występuje stała tendencja wzrostu udziału tych wydatków, odpowiednio w latach: z 58,7%, przez 64,9% do 68,2% wydatków. Ustalono, że poziom finansowania tych zadań oznaczał konieczność przeznaczenia na ich dofinansowanie — ponad dochody związane z ich realizacją (tj. część oświatowa subwencji ogólnej, dotacje celowe i dochody własne uzyskiwane przez jednostki realizujące) — odpowiednio w latach:

- 1) 2005 — kwoty 7.454 tys. zł, tj. ponad 61% wpływów z PIT,
- 2) 2006 — kwoty 9.496 tys. zł, tj. prawie 69% wpływów z PIT,
- 3) 2007 — kwoty 16.620 tys. zł, tj. ponad 99% wpływów z PIT,
- 4) w budżecie roku 2008 (plan) — kwoty 16.893 tys. zł, tj. ponad 100% planowanych wpływów z PIT (planowane wpływy z PIT 16.609 tys. zł).

Skutkiem takiego zakresu realizacji zadań oświaty i edukacyjnej opieki wychowawczej oraz zadań pomocy społecznej jest relatywnie niski udział wydatków na finansowanie innych zadań, np. infrastruktury drogowej (dział 600) — 6,8% w 2007 r. Dla porównania wydatki na zadania drogowe w budżetach powiatów w skali kraju w 2007 r. stanowiły 12,8% wydatków ogółem.

Zauważa się także, iż w latach 2004 i 2005:

- *dynamika wzrostu dochodów Powiatu była, odpowiednio w latach: 107,9% i 104,5%, zauważalnie niższa od dynamiki wzrostu dochodów powiatów w kraju, która wynosiła: 112,2% i 110,4%,*
- *wydatki na zadania ochrony zdrowia (dział 851) były w tym okresie zdecydowanie wyższe, stanowiły bowiem w budżecie Powiatu 13,2% i 13,1% wydatków, podczas gdy w budżetach jednostek tego szczebla stanowiły średnio 4,9% i 4,6% wydatków.*

Ponadto w budżecie Powiatu Kłodzkiego zauważalny jest wysoki i cechujący się stałym wzrostem udział wydatków związanych z obsługą długu (dział 757) — z 1,4% w 2005 r. do 2,1% wydatków w 2007 r.

4.2. Charakterystyka wyniku budżetu

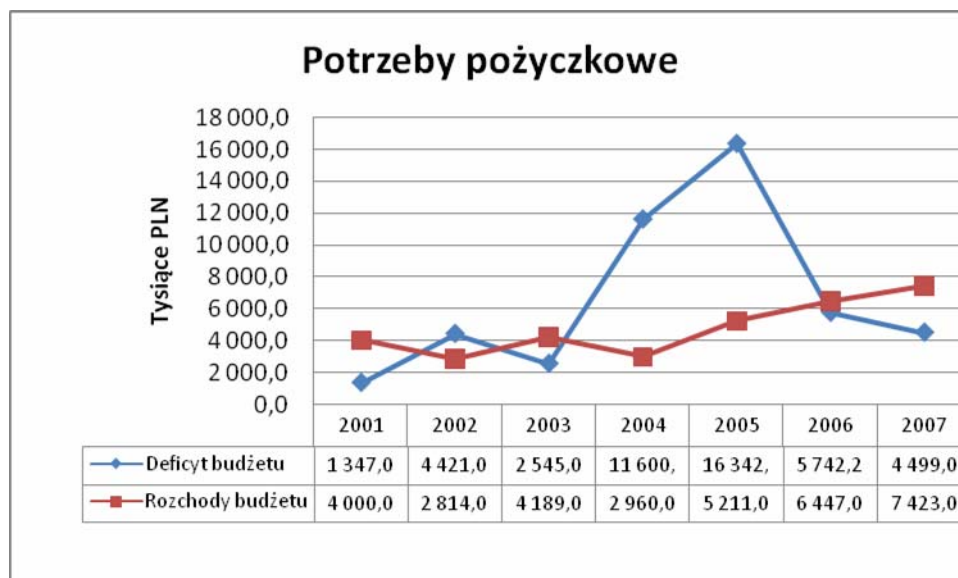
Cechą charakterystyczną budżetów Powiatu realizowanych w latach 2000–2007 (załącznik nr 1) jest to, że każdy kolejny budżet zamyka się deficytem, od 1.347 tys. zł (2001 r.) do 16.342 tys. zł (2005 r.). Skutkiem tego jest stały wzrost skumulowanej kwoty deficytu, od kwoty 3.740 tys. zł w 2000 r. do kwoty 50.452 tys. zł w 2007 r. Najwyższy poziom deficytu budżetu wystąpił w latach 2004 i 2005 (odpowiednio: 11.601 tys. zł i 16.342 tys. zł) i był w głównej mierze wynikiem pokrycia ujemnego wyniku finansowego SP ZOZ — w wysokości 12.400 tys. zł w 2004 r. i 13.010 tys. zł w 2005 r.

Ustalono, że na pokrycie ujemnego wyniku finansowego SP ZOZ, dla których Powiat Kłodzki jest organem założycielskim, wydatkowano z budżetu w latach 2003–2006 łącznie 27.060 tys. zł. Ustalenia te pozwalają jednocześnie określić, że wydatki na pokrycie ujemnego wyniku SP ZOZ stanowią ponad 53% skumulowanej kwoty deficytu budżetu.

W wyniku działań podjętych przez Powiat możliwa była likwidacja nierentownych zakładów opieki zdrowotnej w Łądku Zdroju, Dusznikach Zdroju i w Nowej Rudzie, redukcja zadłużenia oraz bieżące osiąganie dodatnich wyników finansowych przez Zakład Opieki Zdrowotnej w Kłodzku.

Niekorzystna sytuacja finansowa w Powiecie Kłodzkim wystąpiła z powodu corocznej realizacji wydatków, których źródłem finansowania były kredyty i obligacje komunalne. Potrzeby pożyczkowe budżetu Powiatu co roku wzrastały i były wyższe od deficytu budżetu ponieważ dotyczyły również zapotrzebowania na środki finansowe niezbędne do sfinansowania spłat kredytów zaciągniętych w latach poprzednich, co obrazuje poniższy wykres.

Przyczyną występujących w II półroczu br. trudności płatniczych jest zła sytuacja finansowa (wysoki udział skumulowanego deficytu oraz deficytu planowanego w roku bieżącym w stosunku do realizowanych dochodów) oraz konieczność spłaty kredytów i wykupu obligacji komunalnych (o łącznej w 2008 r. wartości 6.904,4 tys. zł) przy braku własnych źródeł finansowania. Brak możliwości pozyskania środków na finansowanie deficytu budżetu oraz na spłatę długu od instytucji finansowych powoduje pilną konieczność pozyskania środków z innych źródeł.

4.3. Przebieg restrukturyzacji SP ZOZ oraz jej skutki finansowe dla Powiatu Kłodzkiego

Powiat Kłodzki był organem założycielskim dla pięciu samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, posiadających szpitale, tj. dla ZOZ w Kłodzku, w Łądku Zdroju, w Bystrzycy Kłodzkiej, w Dusznikach Zdroju oraz w Nowej Rudzie. Prowadzona od 2000 r. restrukturyzacja organizacyjna i finansowa zakończona została w 2007 r. W jej wyniku obecnie funkcjonuje tylko jeden ZOZ w Kłodzku.

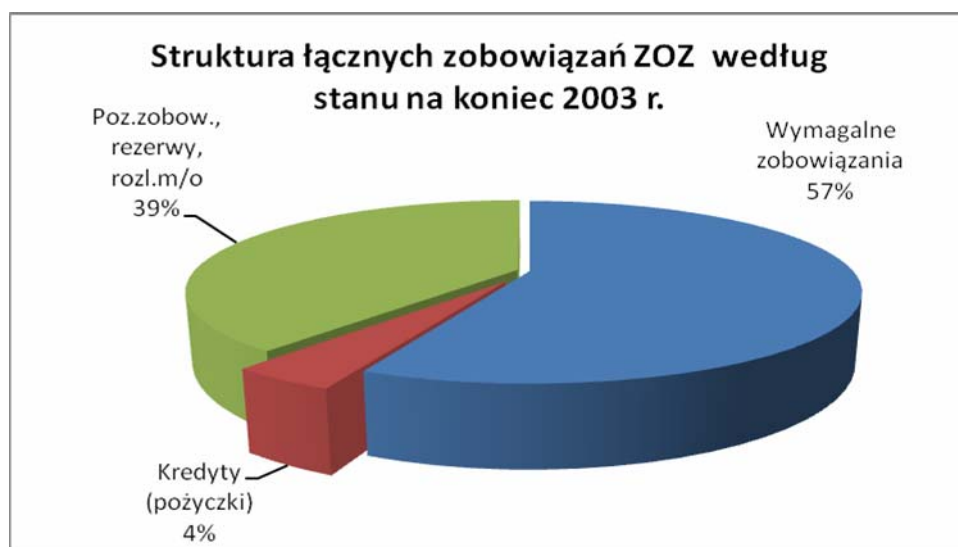
W 2000 roku w związku z restrukturyzacją SP ZOZ Powiat Kłodzki wydatkował prawie 4 mln zł. Z dniem 1 września 2000 r. przekazał ZOZ w Bystrzycy Kłodzkiej do prowadzenia Gminie Bystrzyca Kłodzka na mocy uchwały Rady Powiatu Kłodzkiego nr XVI/153/2000 z dnia 19 lipca 2000 r. w sprawie przekazania Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Bystrzycy Kłodzkiej Gminie Bystrzyca Kłodzka. Zgodnie z treścią porozumienia zawartego pomiędzy Powiatem a Gminą Bystrzyca Kłodzka, Powiat sfinansował zobowiązania wymagalne przekazywanego SP ZOZ w kwocie 2.640 tys. zł. Również w 2000 r. zlikwidowany został ZOZ w Łądku Zdroju. Na mocy uchwały Rady Powiatu Kłodzkiego nr XV/154/2000 z dnia 19 lipca 2000 r. w sprawie połączenia Zespołu Opieki Zdrowotnej w Łądku Zdroju z Zespołem Opieki Zdrowotnej w Kłodzku dokonano połączenia tych zakładów w jedną strukturę organizacyjną działającą pod nazwą ZOZ w Kłodzku. Działanie to było konieczne z powodu rosnącego zadłużenia ZOZ w Łądku Zdroju. Powiat sfinansował zobowiązania zlikwidowanego SP ZOZ — do ZOZ w Kłodzku przekazane zostały z budżetu

Powiatu Kłodzkiego środki finansowe w kwocie 1.350 tys. zł na pokrycie zobowiązań wymagalnych likwidowanego ZOZ w Łądku Zdroju.

W kolejnych latach zadłużenie SP ZOZ narastało (tab. 6) i osiągnęło maksymalny poziom w 2003 r., z czego ponad połowę stanowiły zobowiązania wymagalne.

Tab. 6. Sytuacja finansowa SP ZOZ w Powiecie Kłodzkim w latach 2003–2008

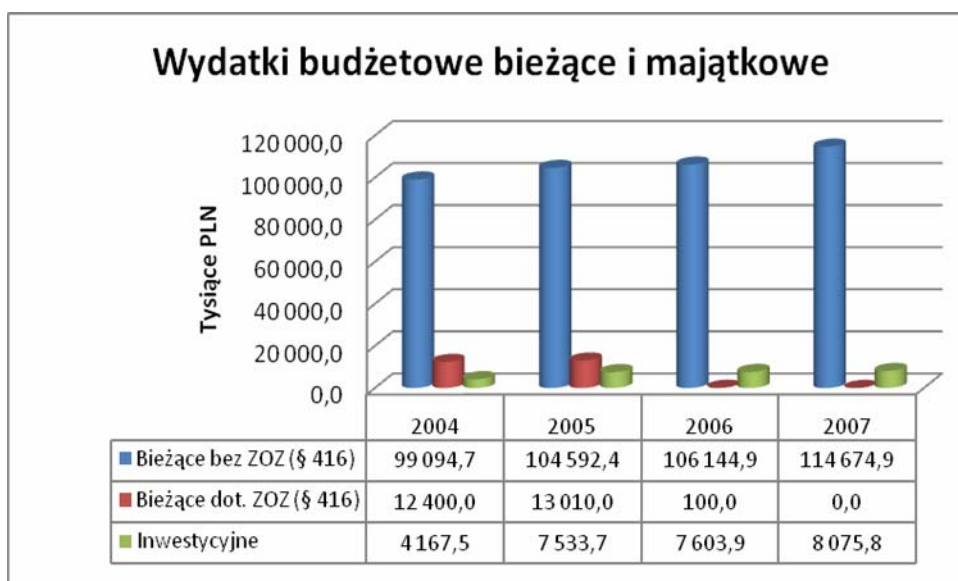
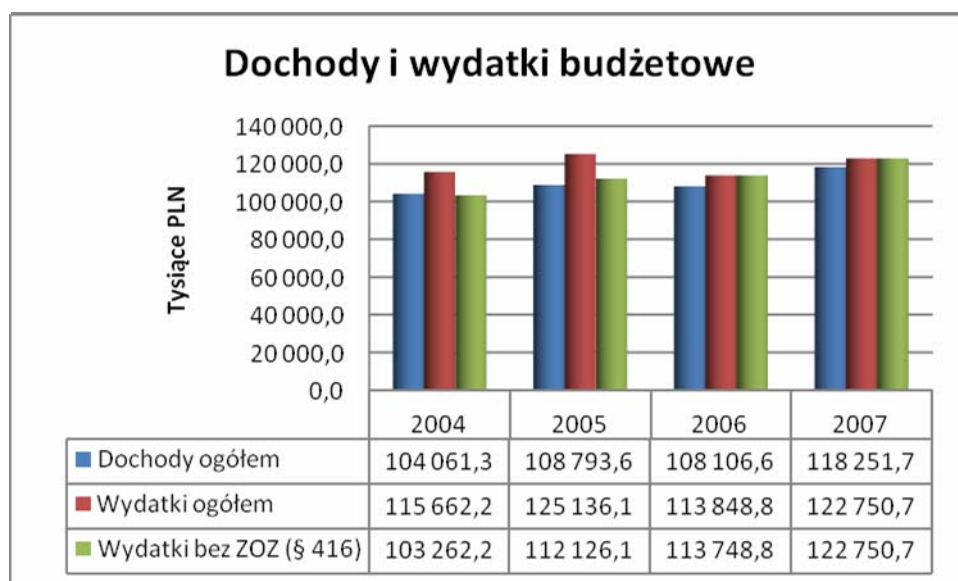
Treść	Według stanu na koniec roku					
	łącznie: ZOZ Kłodzko, ZOZ Nowa Ruda, ZOZ Duszniki				ZOZ Kłodzko (po połączeniu)	
	2003	2004	2005	2006	2007	I półrocze 2008
1	2	3	4	5	6	7
I. AKTYWA OGÓLEM	22 429,9	23 992,7	28 714,1	27 023,9	24 486,2	25 537,6
II. KAPITAŁ (FUNDUSZ) WŁASNY	-6 126,0	5 885,7	13 975,1	13 788,5	10 241,8	10 520,0
– kapitały (fundusze) ogółem	21 106,6	21 419,0	22 992,1	24 175,9	22 744,5	23 029,0
– wyniki netto ogółem, w tym:	-27 232,6	-15 533,3	-9 017,0	-10 387,4	-12 502,7	-12 509,0
<i>zysk (strata) z lat ubiegłych</i>	-17 791,9	-14 037,9	-5 977,7	-8 418,2	-12 599,8	-12 697,0
<i>zysk (strata) netto</i>	-9 440,7	-1 495,4	-3 039,3	-1 969,2	97,1	188,0
III. ZOBOWIĄZANIA I REZERWY	28 555,9	18 107,0	14 739,0	13 235,4	14 244,4	15 017,6
– kredyty i pożyczki	1 446,0	28,1	3 129,0	5 103,5	5 959,7	5 714,7
– z tytułu dostaw towarów i usług	6 046,9	2 526,2	1 672,0	1 597,0	1 247,7	2 043,0
– z tytułu podatków, ceł, ZUS i innych świadczeń	7 254,9	8 233,2	5 621,1	4 166,7	4 514,7	4 121,0
– z tytułu wynagrodzeń	8 023,1	3 194,1	1 535,8	1 304,6	1 254,0	1 492,0
– pozostałe zobowiązania, fundusze specjalne, rezerwy, rozliczenia międzyokresowe	5 785,0	4 125,4	2 781,1	1 063,6	1 268,3	1 646,9

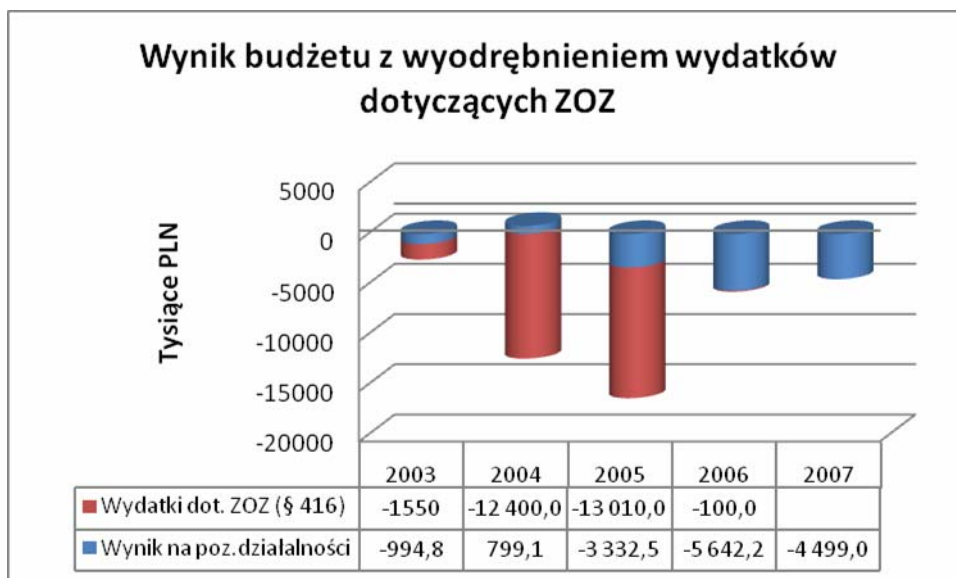
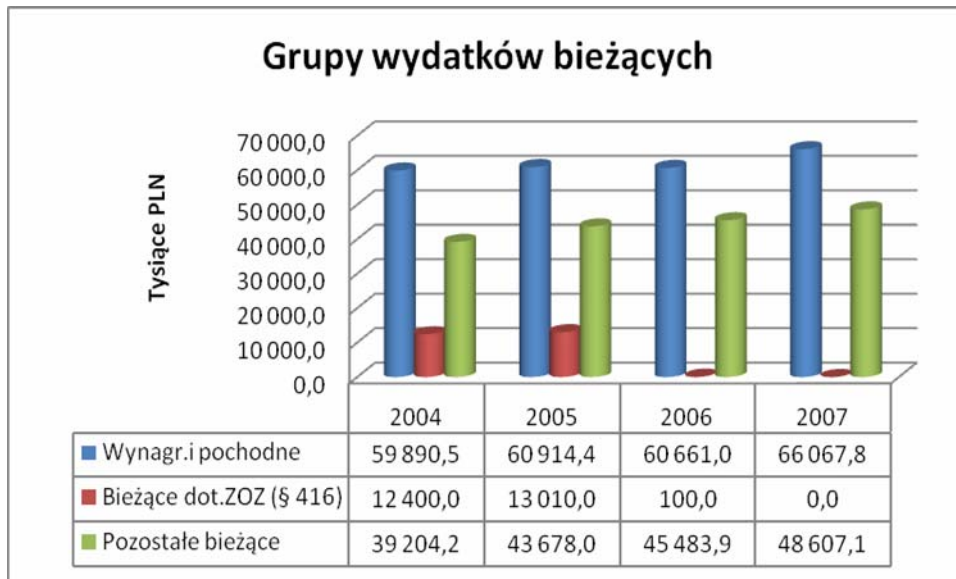

Szczegółowe dane dotyczące kształtowania się zasobów majątkowych (aktywów) poszczególnych SP ZOZ przedstawiają załączniki nr 2, 3 i 4.

Powiat Kłodzki w latach 2004–2007 przeprowadził restrukturyzację ZOZ w Dusznikach Zdroju i w Nowej Rudzie poprzez ich likwidację i połączenie z ZOZ w Kłodzku. Sukcesywnie ograniczany był zakres działalności szpitali w Łądku Zdroju, Dusznikach Zdroju i Nowej Rudzie. W celu sfinansowania zobowiązań likwidowanych SP ZOZ Powiat zaciągał kredyty i emitował obligacje. Do SP ZOZ przekazane zostały środki na pokrycie wymagalnych zobowiązań (klasyfikowane w dziale 851 „Ochrona zdrowia” rozdział 85111 „Szpitale ogólne” § 416 „Pokrycie ujemnego wyniku finansowego i przejętych zobowiązań po likwidowanych i przekształcanych jednostkach zaliczanych do sektora finansów publicznych”). Wydatki Powiatu dotyczące restrukturyzacji SP ZOZ w latach 2003–2007 wyniosły ponad 27 mln zł.

Poziom tych wydatków na tle wykonania budżetu Powiatu kłodzkiego przedstawiają kolejne wykresy.

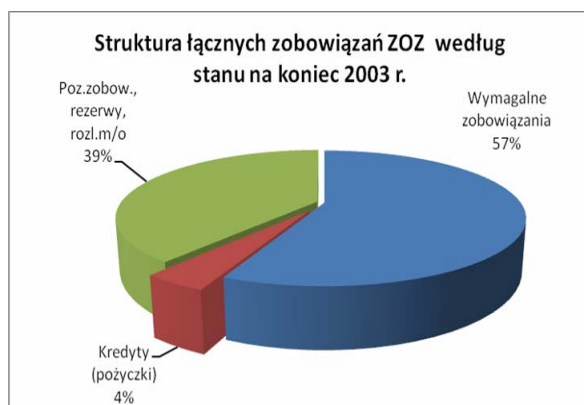
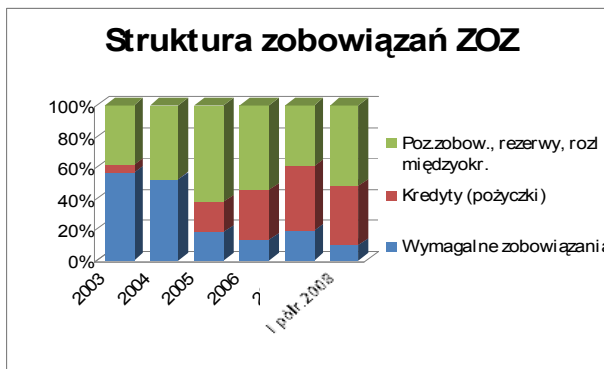
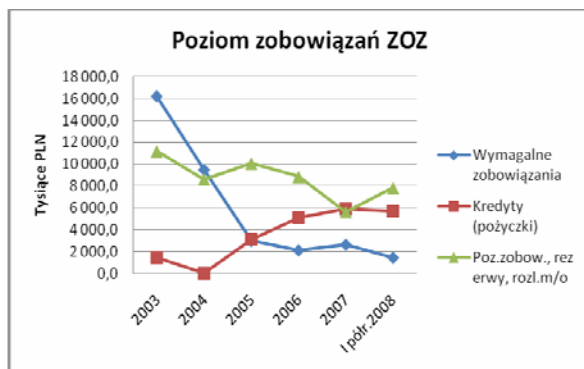

ZOZ w Kłodzku oraz ZOZ w Nowej Rudzie na podstawie ustawy z dnia 15 kwietnia 2005 r. o pomocy publicznej i restrukturyzacji publicznych zakładów opieki zdrowotnej (Dz.U. nr 78, poz. 684 ze zm.) skorzystały z pomocy publicznej o łącznej wartości 7.753,7 tys. zł, z przeznaczeniem na spłatę zobowiązań pracowniczych oraz umorzenia zobowiązań publicznoprawnych.

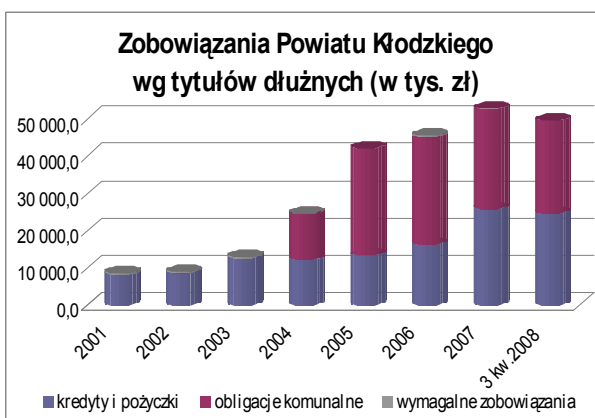
ZOZ w Kłodzku otrzymał pożyczkę na restrukturyzację zobowiązań pracowniczych z tytułu tzw. ustawy „203” na kwotę 2.879,9 tys. zł (z końcowym terminem rozliczenia 21 września 2015 r.) oraz umorzenie zobowiązań publicznoprawnych wobec ZUS na kwotę 636,3 tys. zł. Postępowanie restrukturyzacyjne zostało zakończone na mocy decyzji Wojewody Dolnośląskiego z dnia 12 grudnia 2007 r.

Natomiast ZOZ w Nowej Rudzie (od 1 lipca 2007 r. włączony do ZOZ w Kłodzku) otrzymał pożyczkę w kwocie 2.948,8 tys. zł na spłatę zobowiązań pracowniczych z tytułu tzw. ustawy „203”, którą spłaca ZOZ Kłodzko (spłacono 244,5 tys. zł, termin końcowy rozliczenia upływa 27 września 2015 r.). Również umorzono zobowiązania publicznoprawne wobec ZUS na kwotę 1.376,8 tys. zł i wobec PFRON w kwocie 156,4 tys. zł. Postępowanie restrukturyzacyjne zostało zakończone wydaniem decyzji przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 5 czerwca 2008 r.

Reorganizacja SP ZOZ i udzielona pomoc finansowa zahamowały narastanie długu oraz umożliwiły jego obniżenie z poziomu 17.429,2 tys. zł (według sprawozdania Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji) na koniec 2003 r. do 7.207,7 tys. zł na koniec I półrocza 2008 roku.

Pozytywne efekty restrukturyzacji zadłużenia SP ZOZ — wyrażające się zmniejszeniem zadłużenia i poprawą jego struktury — spowodowały znaczny wzrost zobowiązań finansowych Powiatu Kłodzkiego, będącego organem założycielskim zlikwidowanych SP ZOZ oraz ZOZ w Kłodzku.

Rada Powiatu Kłodzkiego na sesji w dniu 25 czerwca 2008 r. podjęła uchwałę nr XX/304/2008 wyrażającą stanowisko Powiatu Kłodzkiego w sprawie prac legislacyjnych związanych z reformowaniem służby zdrowia w Polsce, w części dotyczącej proponowanego oddłużania szpitali, w której stwierdziła między innymi, że:

- „pomoc finansowa szpitalom ze środków publicznych na pokrycie ich zobowiązań publiczno – prawnych (ZUS, podatki, obowiązkowe opłaty) oraz np. pomoc przy zamianie zobowiązań cywilnych na długoterminowe z gwarancją rządową, powinna dotyczyć nie tylko bezpośrednio zadłużonych SP ZOZ-ów, lecz także pomoc ta (oddłużenie) winna obejmować podmioty, które utworzyły SP ZOZ-y (gminy, powiaty, województwa) w sytuacjach, w których podmioty te zaciągając kredyty i emitując obligacje oddłużyły w przeciągu ostatnich 5 lat (2003–2007) prowadzone SP ZOZ-y, przekazując im środki finansowe przede wszystkich na pokrycie zobowiązań publiczno – prawnych” (§ 2 uchwały),
- „uwzględnienie jednakowego potraktowania zadłużonych SP ZOZ-ów oraz podmiotów, które oddłużyły je, przejmując ciężar zadłużenia, przez co w niezawiniony sposób eliminują obecnie realizację innych obowiązkowych swoich zadań, będzie działaniem na rzecz równego traktowania wszystkich podmiotów (osób prawnych) i realizować będzie sprawiedliwość społeczną” (§ 3 uchwały).

4.4. Poziom długu publicznego

Kwota długu publicznego Powiatu — na 31 grudnia 2007 r. w wysokości 52.766 tys. zł — stanowi odzwierciedlenie kwoty skumulowanego deficytu z ośmiu lat budżetowych (50.452 tys. zł), a różnica w wysokości 2.314 tys. zł określa kwotę nadwyżki środków z rozliczeń kredytów z lat ubiegłych, włączoną w finansowanie budżetu roku 2008. Realizacja budżetu powiatu, w wielkościach ustalonych przez Radę Powiatu, będzie oznaczać podwyższenie poziomu zadłużenia do kwoty 63.861 tys. zł.

Relacja kwoty długu Powiatu do dochodów na koniec 2007 r. stanowiła 44,6% dochodów wykonanych przez Powiat w tym roku budżetowym, podczas gdy analogiczna dla wszystkich powiatów w kraju stanowiła średnio 16,3%. Powiat Kłodzki należy do grupy 12 powiatów, w których relacja zadłużenia do dochodów przekroczyła poziom 40%

Ustalono, że w każdym z lat 2004–2007 przyrost kwoty zadłużenia był wyższy od przyrostu dochodów, co oznaczało sukcesywne pogarszanie się wskaźnika zadłużenia z 13,4% w 2003 r. do 44,6% w 2007 r. Największa rozpiętość pomiędzy przyrostem dochodów i przyrostem kwoty długu wystąpiła w latach 2004 i 2005. I tak w 2004 r. przyrostowi dochodów o 7,6 mln zł towarzyszył przyrost zadłużenia o 11,6 mln zł (153% dochodów), a w 2005 r. przyrostowi dochodów o 4,7 mln zł towarzyszył przyrost zadłużenia o 17,7 mln zł (376% dochodów).

W skali kraju w 2004 r. przy przyroście dochodów o 1.359 mln zł zadłużenie powiatów wzrosło o 255 mln zł (19% dochodów), a w 2005 r. przyrostowi dochodów o 1.291 mln zł towarzyszył przyrost kwoty długu o 336 mln zł (26% dochodów).

4.5. Przewidywana sytuacja finansowa Powiatu w latach następnych

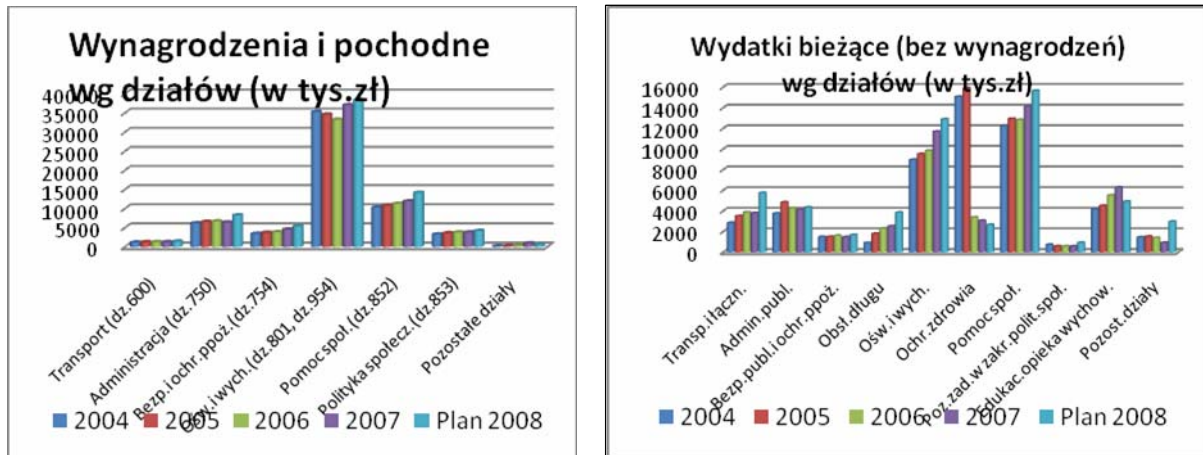
Rada Powiatu Kłodzkiego przyjęła „Program naprawczy dla Powiatu Kłodzkiego” (dalej Program), stanowiący załącznik do uchwały nr XXI/312/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. Program, oprócz analizy i oceny sytuacji społeczno-gospodarczej Powiatu Kłodzkiego, zawiera ocenę sytuacji finansowej w latach 2004–2008, a także przedstawia stan zadłużenia oraz założenia i efekty finansowe działań „oszczędnościowych”.

W Programie szczegółowo przedstawiono podejmowane przez organy Powiatu działania mające na celu obniżenie poziomu wydatków bieżących głównie placówek oświatowo-wychowawczych, polegających w szczególności na:

- 1) uregulowaniu zasad naliczania uśrednionej liczby godzin obowiązkowych oraz ponadwymiarowych dla nauczycieli (oszacowano zmniejszenie wydatków o 629 tys. zł z tytułu zmniejszenia o 103,8 etatów przeliczeniowych),
- 2) zatwierdzeniu arkuszy organizacyjnych pracy szkół ponadgimnazjalnych na rok szkolny 2008/2009 (zmniejszenie o 444 tys. zł),
- 3) zmianach organizacyjnych: racjonalizacji sieci szkół dla dorosłych (zmniejszenie o 60 tys. zł), rozwiązaniu zespołu szkolnych schronisk młodzieżowych (zmniejszenie o 57 tys. zł), utworzeniu Powiatowego Centrum Doradztwa i Poradnictwa Psychologiczno-Pedagogicznego (zmniejszenie o 194 tys. zł), prywatyzacji stołówek (zmniejszenie o 209 tys. zł), utworzeniu Zespołu Placówek Socjoterapeutycznych (zmniejszenie o 98 tys. zł),
- 4) wymianie źródła zasilania w kompleksie Kłodzkiej Szkoły Przedsiębiorczości (zmniejszenie o 148 tys. zł) oraz kontroli wydatków — Program Sigma Optivum (zmniejszenie o 50 tys. zł).

Łączna wartość szacowanego obniżenia wydatków na oświatę i wychowanie w 2009 r. wynosi 1.887,7 tys. zł (w 2010 r. w kwocie 1.891 tys. zł).

Poziom wydatków bieżących dotyczących oświaty i wychowania z wyodrębnieniem wynagrodzeń i pozostałych wydatków przedstawiają kolejne wykresy.

Wydatki placówek oświatowo-wychowawczych w 2007 r. wyniosły 56.698,9 tys. zł i stanowiły 46% ogółu wydatków (w latach 2004–2006 średnio 41,5%). W porównaniu z wykonaniem 2006 r. wydatki te wzrosły o 7.836,1 tys. zł, tj. o 16% przy wzroście wydatków bieżących wynoszącym 7,9%. W Programie naprawczym nie przedstawiono przyczyn znacznego wzrostu (o kwotę 7.836,1 tys. zł) wydatków na oświatę i wychowanie w 2007 r., tylko efekty realizacji Programu w postaci obniżenia tych wydatków o kwotę 1.891 tys. zł (w latach 2009 i 2010).

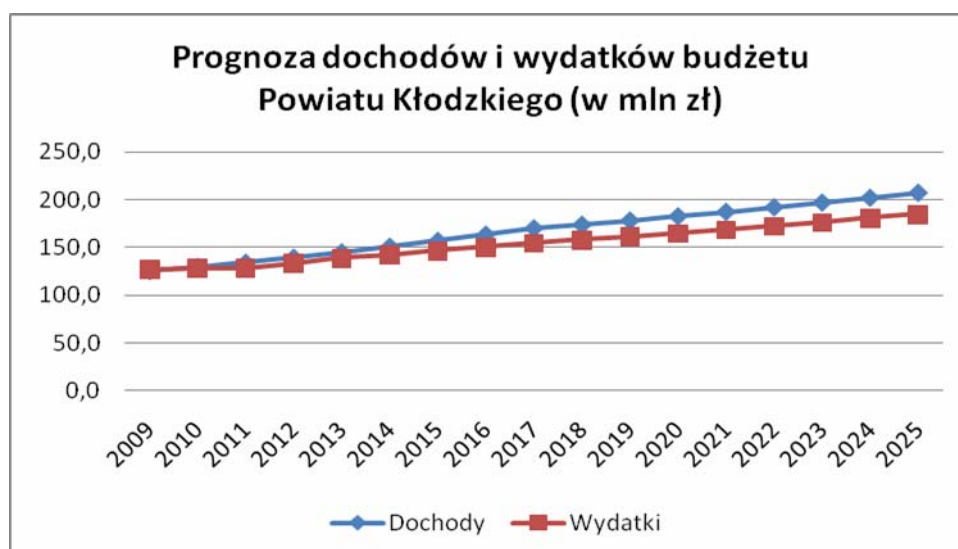
Działania naprawcze podjęte w latach 2007 i 2008 nie znajdują odzwierciedlenia w widocznych efektach finansowych w realizowanych w tym okresie budżetach, co nakazuje ostrożność przy ocenie możliwości uzyskania oszczędności w tych rodzajach wydatków w latach 2009 i 2010 na poziomie powyżej 1,8 mln zł.

Pozytywnie ocenić należy zbieżność ocen w zakresie wskazanych obszarów działalności, w których wymagana jest oszczędność wydatków (reorganizacja jednostek: oświaty, edukacyjnej opieki wychowawczej i pomocy społecznej), bowiem uzyskanie pozytywnych efektów musi się wiązać z obniżką wydatków związanych z funkcjonowaniem jednostek organizacyjnych Powiatu.

W Programie, w części dotyczącej analizy sytuacji finansowej Powiatu w latach 2004–2008 z uwzględnieniem prognozy budżetu na lata 2009–2017, w stosunkowo niewielkim stopniu zidentyfikowano te obszary działalności, na realizację których możliwe jest uzyskanie wsparcia ze środków Unii Europejskiej.

W Programie przyjęto, że od 2010 r. Powiat Kłodzki będzie osiągał dodatnie wyniki budżetu. Poziom przewidywanych dochodów i wydatków budżetowych do roku 2025 ilustruje na poniższy wykres.

W ocenie Izby warunkiem poprawy sytuacji finansowej Powiatu Kłodzkiego jest konsekwentna realizacja nadrzędnego założenia Programu naprawczego, to jest zasady, zgodnie z którą plany dochodów i wydatków budżetowych na lata 2009–2025 mogą być odmienne od przyjętych w Programie, lecz nie może to spowodować zmiany wyniku budżetu określonego dla poszczególnych lat budżetowych (przedstawionych w załączniku nr 6 pn. „Prognoza kwoty długu na koniec roku budżetowego i na lata następne — z propozycją wdrożenia II ETAPU PROGRAMU” do Programu).

W zakresie założeń dotyczących restrukturyzacji zadłużenia (II etap Programu naprawczego), uznać należy, że nie powodują one obniżenia poziomu zadłużenia Powiatu, a oznaczają jedynie wydłużenie okresu ich spłaty o 8 lat, co pozwala na zmniejszenie obciążeń budżetów, głównie w latach 2013–2015 z kwoty ponad 7 mln do 4,6 mln zł.

Ze względu na relatywnie krótki okres spłaty obecnego zadłużenia (do 2015 r.) i brak możliwości zabezpieczenia własnych środków na finansowanie rozchodów budżetu (spłat kredytów i wykup obligacji) dla zachowania płynności finansowej w roku bieżącym, a także w latach 2009 i 2010 wymagane będzie zaciągnięcie kolejnych kredytów (lub pożyczek).

Izba zauważa, że przedstawiona prognoza dochodów i wydatków (także przy uwzględnieniu danych zawartych w załącznikach) odnosi się wyczerpująco do poziomu dochodów, natomiast w niewielkim stopniu dotyczy poziomu wydatków, w tym wydatków według realizowanych zadań.

Podsumowanie i wnioski

Zgodnie z regulacją zawartą w art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. — Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administracje publiczną (Dz.U. Nr 133, poz. 872 ze zm.), z dniem 1 stycznia 1999 r. jednostki samorządu terytorialnego przejęły uprawnienia organu administracji rządowej, który utworzył samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (tekst jednolity: Dz.U. z 2007 r. Nr 14, poz. 89 ze zm.). W wyniku tej reformy powiaty od chwili powstania, tj. od dnia 1 stycznia 1999 r., zaczęły pełnić rolę organów założycielskich wobec samodzielnych publicznych zakładów

opieki zdrowotnej znajdujących się na ich terenie, nie mając żadnego wpływu na wielkość przekazywanych środków publicznych na służbę zdrowia i stan zobowiązań sprzed 1 stycznia 1999 r., ponosząc natomiast określoną odpowiedzialność za funkcjonowanie placówek publicznej służby zdrowia. Powiaty w zakresie ochrony zdrowia wypełniają szereg zadań obejmujących w szczególności zadania dotyczące promocji zdrowia i organizatora ochrony zdrowia. Funkcje te przejawiają się przede wszystkim w spełnianiu roli właściciela, nadzorca i zarządcy publicznych zakładów opieki zdrowotnej.

Powiat Kłodzki pełnił taką funkcję organu założycielskiego wobec pięciu samodzielnych zakładów opieki zdrowotnej z wszystkimi, wykazanymi powyżej, konsekwencjami. Zgodnie z normami ujętymi w ustawie o zakładach opieki zdrowotnej powiaty mogą tworzyć i likwidować publiczne zakłady opieki zdrowotnej, dokonywać ich podziału lub połączenia, zatwierdzać statuty, nawiązywać stosunek pracy lub zawierać umowy cywilnoprawne z kierownikiem tego zakładu, powoływać radę społeczną, decydować o formie prowadzenia zakładu. Uprawnienia powiatów wobec publicznych zakładów opieki zdrowotnej obejmują również szereg uprawnień o charakterze majątkowo-finansowym czy też kontrolnym. Z tych wszystkich uprawnień należnych organowi założycielskiemu Powiat Kłodzki korzystał w szerokim zakresie. Zespół Opieki Zdrowotnej w Kłodzku jest jednostką, która powstała w wyniku prowadzonej od wielu lat restrukturyzacji SP ZOZ, a podjęte w tym zakresie działania były w głównej mierze determinowane trudną sytuacją finansową zakładów. Restrukturyzacja objęła szerokie spektrum działalności: od restrukturyzacji zatrudnienia po finansową oraz korzystanie z możliwości zaciągnięcia pożyczki z mocy ustawy o pomocy publicznej i restrukturyzacji publicznych zakładów opieki zdrowotnej. Skutki podejmowanych działań nie przynosiły w pełni oczekiwanych rezultatów, wobec czego Powiat w latach 2004 i 2005 na pokrycie ujemnych wyników finansowych trzech jednostek wyemitował obligacje na kwotę 28,91 mln zł, obciążając tym samym budżet na wiele lat.

Poza obciążeniami w zakresie ochrony zdrowia niebagatelny wpływ na kondycję finansową Powiatu miało niedoszacowanie przekazywanych środków (subwencji i dotacji) na realizację zadań w zakresie oświaty, edukacyjnej opieki wychowawczej i pomocy społecznej, a więc finansowanie wydatków stanowiących 65–70% wydatków budżetowych ogółem, co w konsekwencji pociągało konieczność znaczącego dofinansowania tych zadań z dochodów własnych.

W budżecie Powiatu na 2008 rok zaplanowano zaciągnięcie kredytu długoterminowego w wysokości 18 mln zł, z przeznaczeniem na pokrycie planowanego deficytu oraz spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

W tym miejscu należy zwrócić uwagę, że w analizowanym okresie realizacja zadań budżetowych i wykonywanie budżetu nie budziły większych zastrzeżeń, co wynika także z przeprowadzonych kontroli kompleksowych gospodarki finansowej przeprowadzonych przez Regionalną Izbę Obrachunkową. Nigdy też nie doszło do przekroczenia ustawowych wskaźników wielkości zadłużenia powiatu oraz dopuszczalnego obciążenia budżetu z tytułu spłat zobowiązań. Pomimo tego nie udało się znaleźć w prowadzonych postępowaniach przetargowych banku, który mógłby udzielić Powiatowi kredytu w planowanej wysokości. W tym stanie rzeczy całkiem realna jest utrata przez Powiat płynności finansowej, a w konsekwencji utrata zdolności pełnej i terminowej realizacji obligatoryjnych zadań samorządu powiatowego.

Biorąc powyższe pod uwagę starania Powiatu o pozyskanie pożyczki z budżetu państwa wydają się być w pełni uzasadnione.

W oparciu o założenia prognozy długu publicznego Powiatu Kłodzkiego należy stwierdzić, iż w całym okresie prognozy wskaźniki wielkości długu oraz kwot jego spłat nie przekroczą poziomów zadłużenia i obciążeń budżetu z tego tytułu, określonych w art. 169 i 170 ustawy o finansach publicznych. Całkowita spłata zadłużenia według przyjętych założeń w prognozie długu publicznego nastąpi dopiero w 2025 roku. Należy jednak pamiętać, że ograniczone możliwości wygospodarowania nadwyżek przez Powiat powodują, że realnie spłata zadłużenia jest możliwa w relatywnie długim okresie czasu.

Na podkreślenie zasługuje fakt, iż prognozowane dochody w każdym roku spłaty zadłużenia można uznać za realne. Także obciążenie roczne budżetu z tytułu spłaty zadłużenia wydaje się być możliwe do zrealizowania i bezpieczne dla Powiatu, zwłaszcza w celu zapewnienia realizacji jego zadań. Tym niemniej należy wskazać, że w latach 2008–2011 wielkość długu publicznego w relacji do dochodów budżetowych będzie przekraczać 40%, co z punktu widzenia specyfiki powiatu jako jednostki samorządu terytorialnego jest poziomem znacznym, mogącym stwarzać potencjalne zagrożenie dla realizacji jego podstawowych zadań. Na te zagrożenia wskazywano także w opiniach III Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu.

Pierwszorzędne znaczenie w tej sytuacji będzie miała realizacja założeń przyjętych w „Programie naprawczym Powiatu Kłodzkiego” oraz stały monitoring przebiegu realizacji budżetów w kolejnych latach, w szczególności racjonalizacji wydatków budżetowych i utrzymania płynności finansowej Powiatu.

W ocenie Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu udzielenie pożyczki z budżetu państwa zapewni Powiatowi bieżącą płynność finansową, co jest niezbędne dla realizacji obowiązkowych zadań powiatu, a w konsekwencji w okresie 15 lat pozwoli — przy realizacji założeń zawartych w przyjętym programie naprawczym — na ostateczne rozwiązanie problemów związanych z pełnieniem funkcji organu założycielskiego dla jednostek ochrony zdrowia.

Charakterystyka sytuacji finansowej Powiatu Kłodzkiego w latach 2000–2008 (w tys. zł)

Lp.	Wyszczególnienie	2001			2002			2003			2004			2005			2006			2007			2008 — 3 kw.		
		plan	wyko- nanie	%	plan	wyko- nanie	%	plan	wyko- nanie	%	plan	wyko- nanie	%	plan	wyko- nanie	%	plan	wyko- nanie	%	plan	wyko- nanie	%	plan	wyko- nanie	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
1	Dochody ogółem	125 447	124 508	99,3	107 327	107 188	99,9	96 453	96 458	100,0	104 148	104 061	99,9	108 146	108 794	100,6	109 713	108 107	98,5	117 801	118 252	100,4	125 445	97 840	78,0
2	Wydatki ogółem, z tego:	126 925	125 856	99,2	111 731	111 609	99,9	99 061	99 003	99,9	116 025	115 662	99,7	125 845	125 136	99,4	114 366	113 849	99,5	124 378	122 751	98,7	136 541	92 912	68,0
3	– bieżące, w tym:	109 765	109 430	99,7	107 385	107 291	99,9	95 680	95 624	99,9	111 856	111 495	99,7	118 276	117 602	99,4	106 696	106 245	99,6	116 250	114 675	98,6	128 180	92 067	71,8
4	– wynagrodzenia i pochodne	69 563	69 528	99,9	66 608	66 607	100,0	57 568	57 565	100,0	59 893	59 891	100,0	60 976	60 914	99,9	60 822	60 661	99,7	66 068	65 544	99,2	72 528	54 477	75,1
5	– dotacje	6 411	6 411	100,0	10 304	10 304	100,0	8 591	8 575	99,8	8 853	8 841	99,9	8 810	8 808	100,0	9 974	9 962	99,9	11 799	11 721	99,3	13 040	9 986	76,6
6	– na obsługę długu	655	612	93,4	676	675	99,9	590	590	100,0	786	727	92,5	1 657	1 638	98,9	2 219	2 209	99,6	2 527	2 523	99,8	3 841	2 290	59,6
7	– majątkowe	17 160	16 425	95,7	4 346	4 317	99,3	3 380	3 379	100,0	4 169	4 167	100,0	7 569	7 534	99,5	7 671	7 604	99,1	8 128	8 076	99,4	8 361	846	10,1
8	Wynik budżetu	-1 478	-1 347	91,2	-4 404	-4 421	100,4	-2 608	-2 545	97,6	-11 877	-11 601	97,7	-17 699	-16 342	92,3	-4 653	-5 742	123,4	-6 577	-4 499	68,4	-11 096	4 928	-44,4
9	Przychody ogółem, w tym:	5 478	5 478	100,0	7 217	7 235	100,2	6 797	6 797	100,0	14 906	15 295	102,6	22 910	23 318	101,8	11 100	12 189	109,8	14 000	14 000	100,0	18 000	4 530	25,2
10	– kredyty i pożyczki	5 000	5 000	100,0	4 087	3 000	73,4	6 797	6 797	100,0	2 506	2 506	100,0	6 400	6 400	100,0	9 336	9 336	100,0	14 000	14 000	100,0	18 000	2 452	13,6
11	– obligacje	0	0	-	0	0	-	0	0	-	0	0	-	16 510	16 510	100,0	0	0	-	0	0	-	0	0	-
12	– nadwyżka z lat ubiegłych	0	0	-	0	0	-	0	0	-	0	0	-	0	0	-	0	0	-	0	0	-	0	0	-
13	– inne źródła	478	478	100,0	3 130	4 235	135,3	0	0	-	0	390	-	0	408	-	1 764	2 853	161,7	0	0	-	0	2 077	-
14	Rozchody ogółem, w tym:	4 000	4 000	100,0	2 814	2 814	100,0	4 189	4 189	100,0	3 008	2 960	98,4	5 211	5 211	100,0	6 447	6 447	100,0	7 423	7 423	100,0	6 904	5 728	83,0
15	– spłaty kredytów i pożyczek	1 000	1 000	100,0	2 814	2 814	100,0	3 085	3 085	100,0	3 008	2 960	98,4	5 211	5 211	100,0	6 447	6 447	100,0	4 434	4 434	100,0	4 704	3 528	75,0
16	– wykup obligacji	0	0	-	0	0	-	0	0	-	0	0	-	0	0	-	0	0	-	1 900	1 900	100,0	2 200	2 200	100,0
17	Zobowiązania wg tytułów dłużnych ogółem, w tym:	-	8 583	-	-	8 881	-	-	12 972	-	-	24 538	-	-	42 211	-	-	45 545	-	-	52 766	-	-	49 490	-
18	– kredyty i pożyczki	-	8 000	-	-	8 673	-	-	12 712	-	-	12 112	-	-	13 301	-	-	16 190	-	-	25 756	-	-	24 680	-
19	– obligacje	-	0	-	-	0	-	-	0	-	-	12 400	-	-	28 910	-	-	28 910	-	-	27 010	-	-	24 810	-
20	– zobowiązania wymagalne	-	583	-	-	208	-	-	260	-	-	25	-	-	0	-	-	445	-	-	0	-	-	0	-
21	Relacje obsługi długu do dochodów (art. 169 ufp)	1,3	1,3	-	3,3	3,3	-	3,8	3,8	-	3,6	3,5	-	6,4	6,3	-	7,9	8,0	-	7,5	7,5	-	8,6	8,2	-
22	Relacje długu do dochodów (art. 170 ufp)	-	6,9	-	-	8,3	-	-	13,4	-	-	23,6	-	-	38,8	-	-	42,1	-	-	44,6	-	-	50,6	-

Załącznik nr 2

Zespół Opieki Zdrowotnej w Kłodzku (w tys. zł)

AKTYWA		2003	2004	2005	2006	2007
A	Aktywa trwałe	11 226,2	10 714,7	10 877,8	10 996,3	15 063,4
I	Wartości niematerialne i prawne	8,7	1,5	9,5	5,0	0,6
II	Rzeczowe aktywa trwałe, w tym:	11 209,0	10 709,9	10 857,4	10 982,6	15 056,3
	- środki trwałe	11 049,5	10 547,8	10 675,5	10 512,7	13 404,4
	- środki trwałe w budowie	159,5	162,1	181,9	469,9	1 651,9
	- zaliczki na środki trwałe w budowie					
III	Należności długoterminowe					
IV	Inwestycje długoterminowe					
V	Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	8,5	3,3	10,9	8,7	6,5
B	Aktywa obrotowe	4 247,5	6 459,1	10 212,3	10 008,6	9 422,8
I	Zapasy	289,2	442,9	517,5	436,5	507,4
II	Należności krótkoterminowe	3 257,0	4 879,9	4 672,0	6 294,6	4 495,3
III	Inwestycje krótkoterminowe	693,6	1 119,0	4 997,5	3 211,8	4 353,6
	- środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	693,6	1 119,0	4 997,5	3 211,8	4 353,6
IV	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	7,7	17,3	25,3	65,7	66,5
AKTYWA razem (suma poz. A i B)		15 473,7	17 173,8	21 090,1	21 004,9	24 486,2
PASywa		2003	2004	2005	2006	2007
A	Kapitał (fundusz) własny	3 374,9	10 510,7	13 897,7	13 818,6	10 241,8
I	Kapitał (fundusz) podstawowy	13 337,5	13 934,0	14 522,8	15 729,8	21 584,6
II	Należne wpłaty na kapitał podstawowy (wartość ujemna)					
III	Udziały (akcje) własne (wartość ujemna)					
IV	Kapitał (fundusz) zapasowy	507,6	572,5	1 356,8	1 803,6	1 159,9
V	Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny					
VI	Pozostałe kapitały (fundusz) rezerwowe					
VII	Zysk (strata) z lat ubiegłych	-7 485,6	-4 751,2	-2 049,8	-3 181,3	-12 599,8
VIII	Zysk (strata) netto	-2 984,6	755,4	67,9	-533,5	97,1
IX	Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego (wielkość ujemna)					
B	Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	12 098,8	6 663,1	7 192,4	7 186,3	14 244,4
I	Rezerwy na zobowiązania, w tym:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	- rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne					
	- pozostałe rezerwy					
II	Zobowiązania długoterminowe, z tego:	3 886,8	1 697,6	1 679,6	2 300,9	6 068,0
	- kredyty i pożyczki	1 301,0	28,1	1 659,9	2 213,3	5 672,5
	- inne zobowiązania finansowe	2 581,9	1 663,4		87,6	395,5
III	Zobowiązania krótkoterminowe, w tym:	8 182,4	4 920,2	4 736,6	4 863,4	8 169,9
	- kredyty i pożyczki					287,2
	- z tytułu dostaw i usług	3 964,5	1 539,0	1 065,7	958,8	1 247,7
	- z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń	2 137,5	1 986,5	2 172,7	2 284,5	4 514,7
	- z tytułu wynagrodzeń	1 027,9	831,5	870,7	966,9	1 254,0
	- inne	199,4	212,9	218,8	202,6	361,5
	- fundusze specjalne	853,1	350,3	408,7	450,6	504,8
IV	Rozliczenia międzyokresowe	29,6	45,3	776,2	22,0	6,5
PASywa razem (suma poz. A + B)		15 473,7	17 173,8	21 090,1	21 004,9	24 486,2

Załącznik nr 3

Zespół Opieki Zdrowotnej w Nowej Rudzie (w tys. zł)

AKTYWA		2003	2004	2005	2006	2007
A	Aktywa trwałe	3 941,6	3 419,0	3 263,2	3 555,1	
I	Wartości niematerialne i prawne	84,6	40,5			
II	Rzeczowe aktywa trwałe, w tym:	3 857,0	3 378,5	3 263,2	3 555,1	
	- środki trwałe	2 192,5	1 714,0	1 598,7	3 373,1	
	- środki trwałe w budowie	1 664,5	1 664,5	1 664,5	182,0	
	- zaliczki na środki trwałe w budowie					
III	Należności długoterminowe					
IV	Inwestycje długoterminowe					
V	Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe					
B	Aktywa obrotowe	1 646,1	1 935,6	2 656,4	1 482,3	
I	Zapasy	100,1	112,2	123,4	107,2	
II	Należności krótkoterminowe	927,7	763,2	944,1	760,2	
III	Inwestycje krótkoterminowe	603,2	1 045,4	1 579,1	614,7	
	- środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	603,2	1 045,4	1 579,1	614,7	
IV	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	15,1	14,8	9,8	0,2	
AKTYWA razem (suma poz. A i B)		5 587,7	5 354,6	5 919,6	5 037,4	
PASywa		2003	2004	2005	2006	2007
A	Kapitał (fundusz) własny	-4 594,6	-2 090,2	-884,4	-614,1	
I	Kapitał (fundusz) podstawowy	4 900,7	4 701,7	4 901,7	5 081,7	
II	Należne wpłaty na kapitał podstawowy (wartość ujemna)					
III	Udziały (akcje) własne (wartość ujemna)					
IV	Kapitał (fundusz) zapasowy	150,0				
V	Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny					
VI	Pozostałe kapitały (fundusz) rezerwowe					
VII	Zysk (strata) z lat ubiegłych	-5 954,3	-5 954,3	-3 715,5	-4 937,9	
VIII	Zysk (strata) netto	-3 691,0	-837,6	-2 070,6	-757,9	
IX	Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego (wielkość ujemna)					
B	Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	10 182,3	7 444,8	6 804,0	5 651,5	
I	Rezerwy na zobowiązania, w tym:	0,0	0,0	0,0	0,0	
	- rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne					
	- pozostałe rezerwy					
II	Zobowiązania długoterminowe, z tego:	0,0	0,0	0,0	2 730,3	
	- kredyty i pożyczki				2 730,3	
	- inne zobowiązania finansowe					
III	Zobowiązania krótkoterminowe, w tym:	10 179,2	7 441,9	6 801,3	2 921,2	
	- kredyty i pożyczki			1 469,1		
	- z tytułu dostaw i usług	1 096,8	483,6	517,2	547,6	
	- z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń	3 475,2	3 261,8	3 251,4	1 786,8	
	- z tytułu wynagrodzeń	4 280,6	2 347,1	399,5	313,0	
	- inne	19,4	25,9	19,6	15,6	
	- fundusze specjalne	1 307,2	1 323,5	1 144,5	258,2	
IV	Rozliczenia międzyokresowe	3,1	2,9	2,7		
PASywa razem (suma poz. A + B)		5 587,7	5 354,6	5 919,6	5 037,4	

Likwidacja jednostki

Likwidacja jednostki

Załącznik nr 4

Zespół Opieki Zdrowotnej w Dusznikach Zdroju
(w likwidacji od 1 kwietnia 2004 r.)
(w tys. zł)

AKTYWA		2003	2004	2005	2006	2007
A	Aktywa trwałe	927,6	845,4	770,1	747,3	Likwidacja jednostki
I	Wartości niematerialne i prawne					
II	Rzeczowe aktywa trwałe, w tym:	927,6	845,4	770,1	747,3	
	- środki trwałe	927,6	845,4	770,1	747,3	
	- środki trwałe w budowie					
	- zaliczki na środki trwałe w budowie					
III	Należności długoterminowe					
IV	Inwestycje długoterminowe					
V	Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe					
B	Aktywa obrotowe	440,9	618,9	934,3	234,3	
I	Zapasy	47,5	33,0	17,4	11,2	
II	Należności krótkoterminowe	353,5	397,1	723,6	161,9	
III	Inwestycje krótkoterminowe, w tym:	39,9	188,8	193,3	61,2	
	- środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	39,9	188,8	193,3	61,2	
IV	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe					
AKTYWA razem (suma poz. A i B)		1 368,5	1 464,3	1 704,4	981,6	
PASywa		2003	2004	2005	2006	2007
A	Kapitał (fundusz) własny	-4 906,3	-2 534,8	961,8	584,0	Likwidacja jednostki
I	Kapitał (fundusz) podstawowy	2 210,8	2 210,8	2 210,8	1 560,8	
II	Należne wpłaty na kapitał podstawowy (wartość ujemna)					
III	Udziały (akcje) własne (wartość ujemna)					
IV	Kapitał (fundusz) zapasowy					
V	Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny					
VI	Pozostałe kapitały (fundusz) rezerwowe					
VII	Zysk (strata) z lat ubiegłych	-4 352,0	-3 332,4	-212,4	-299,0	
VIII	Zysk (strata) netto	-2 765,1	-1 413,2	-1 036,6	-677,8	
IX	Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego (wielkość ujemna)					
B	Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	6 274,8	3 999,1	742,6	397,6	
I	Rezerwy na zobowiązania, w tym:	58,8	112,2	25,0	16,0	
	- rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	13,6	38,0	25,0	16,0	
	- pozostałe rezerwy	45,2	74,2			
II	Zobowiązania długoterminowe, z tego:	0,0	0,0	0,0	0,0	
	- kredyty i pożyczki					
	- inne zobowiązania finansowe					
III	Zobowiązania krótkoterminowe, w tym:	6 145,0	3 846,3	717,6	381,6	
	- kredyty i pożyczki	145,0			159,9	
	- z tytułu dostaw i usług	985,6	503,6	89,1	90,6	
	- z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń	1 642,2	2 984,9	197,0	95,4	
	- z tytułu wynagrodzeń	2 714,6	15,5	265,6	24,7	
	- inne	334,4	328,6	165,1		
	- fundusze specjalne	323,2	13,7	0,8	11,0	
IV	Rozliczenia międzyokresowe	71,0	40,6			
PASywa razem (suma poz. A + B)		1 368,5	1 464,3	1 704,4	981,6	